

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **finanse i rachunkowość**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Szczeciński
w Szczecinie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **12-13.06.2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	18
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	32
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	42
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	47
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
3. Łukasz Janiszewski, ekspert z grona pracodawców
4. Kewin Lewicki, ekspert z grona studentów
5. Grzegorz Kołodziej, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena programowa na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym w Uniwersytecie Szczecińskim (dalej również: US) odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej również: PKA) w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Zgodnie z postanowieniami uchwały nr 1/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej w roku akademickim 2022/2023, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w Uczelni. Bieżąca ocena stanowi trzecią ocenę wizytowanego kierunku studiów. Poprzednia została przeprowadzona w roku akademickim 2015/2016 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny oraz jego aktualizacją przedłożonymi przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac egzaminacyjnych/etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, a także spotkań zdalnych przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, w tym nauczycielami akademickimi, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	program studiów nie przewiduje praktyk	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> – rachunkowość i sprawozdawczość finansowa – doradztwo finansowe i bankowość – finanse przedsiębiorstwa i podatki – technologie cyfrowe w finansach 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	267	79
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2386 – 2417 (w zależności od specjalności)	1454 – 1478 (w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	95 -96 (w zależności od specjalności)	58 -59 (w zależności od specjalności)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	130-145 (w zależności od specjalności)	130-145 (w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61	61

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	program studiów nie przewiduje praktyk	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> – rachunkowość finansowa i auditing – controlling i rachunkowość zarządcza – inwestowanie na rynkach finansowych – zarządzanie finansami w przedsiębiorstwie – applied finance 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	116	94
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1528 – 1540 (w zależności od specjalności)	1036 – 1047 (w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	61	41
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	110-114 (w zależności od specjalności)	110-114 (w zależności od specjalności)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	46	46

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość zakłada powiązanie współczesnego dorobku naukowego dyscypliny ekonomia i finanse, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień finansowo-księgowych, z oczekiwaniami rynku pracy nakierowanymi na umiejętności rozwiązywania problemów dotyczących sfery pieniężnej podmiotów sektora prywatnego i publicznego. Założenia aktualnie obowiązującego programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość (FiR) są wynikiem prac, które zostały podjęte na przełomie lat 2018/2019 (i zaczęły obowiązywać od roku akademickiego 2019/20), jako rezultat integracji programów dwóch kierunków o tej nazwie funkcjonujących wcześniej w strukturach Uniwersytetu na dwóch odrębnych wydziałach: Nauk Ekonomicznych i Zarządzania (WNEiZ) oraz Zarządzania i Ekonomiki Usług (WZiEU). Kierunek FiR w nowej strukturze organizacyjnej Uniwersytetu Szczecińskiego jest umiejscowiony w Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania (WEFiZ).

Koncepcja kształcenia na kierunku FiR jest zgodna ze strategią Uczelni stanowiącą Załącznik do uchwały nr 106/2019 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26 września 2019 r.: „Strategia rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2019-2028”, w której zapisano w celu strategicznym 2: „Jednym z najważniejszych zadań całej społeczności akademickiej jest dążenie do stałego podwyższania jakości kształcenia. Realizacja tego celu gwarantuje studentom możliwość zdobycia wykształcenia i umiejętności, które zapewnią im podjęcie ról społecznych, sukces na rynku pracy oraz uświadomią konieczność stałego podnoszenia swoich kwalifikacji. Wysoka jakość kształcenia osiągnana będzie dzięki realizacji następujących celów operacyjnych:

- Doskonalenie oferty programowej poprzez: dostosowanie prowadzonych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich do wymagań otoczenia uczelni, łączenie kształcenia z pracą w formie studiów dualnych, rozwój e-learningu oraz uwzględnienie tzw. krótkich form w kształceniu ustawicznym.
- Rozwój różnorodnych form współpracy międzynarodowej w obszarze kształcenia, w tym dążenie do rozszerzania oferty kierunków studiów prowadzonych w językach obcych.
- Uzyskanie krajowych, zagranicznych i zawodowych akredytacji realizowanych kierunków studiów.
- Stałe podnoszenie umiejętności dydaktycznych pracowników z wykorzystaniem na ten cel zewnętrznych środków finansowych.
- Podnoszenie jakości infrastruktury dydaktycznej oraz baz wiedzy.
- Doskonalenie systemu studenckich praktyk i staży.
- Rozwijanie u studentów zainteresowań wykraczających poza programy nauczania, zwiększających ich kompetencje naukowe, kulturowe i społeczne.
- Doskonalenie zarządzania jakością kształcenia.

Drugim dokumentem wspierającym koncepcję kształcenia jest Strategia rozwoju WEFiZ na lata 2020-2024. Koncepcja kształcenia kierunku FiR wypełnia również misję społeczną uczelni zakładającą szerokie spektrum form i trybów studiowania umożliwiając uczestnictwo w kształceniu przez całe życie. Pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są osobami zaangażowanymi w kształtowanie

i promocję tożsamości regionu, przyczyniając się do realizacji misji kulturowej Uczelni, a wielu absolwentów staje się liderami w swoim otoczeniu wspierając misję obywatelską Uniwersytetu. Studia na ocenianym kierunku FiR wypełniają również założenia strategiczne funkcjonowania Uczelni poprzez realizację w procesie kształcenia innych celów strategicznych, jak: silny ośrodek naukowy oraz współpraca z otoczeniem.

Oceniany kierunek na studiach II stopnia został przyporządkowany do dyscypliny naukowej ekonomia i finanse (w 100%), w tej dyscyplinie Jednostka posiada kategorię naukową B+. Występuje pełna spójność koncepcji kształcenia z przypisaniem do dyscypliny naukowej. Koncepcja i cele kształcenia są ściśle związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową, z dorobkiem naukowym pracowników prowadzących zajęcia na tym kierunku. Główny trzon kadry tego kierunku stanowią pracownicy trzech katedr, których profil badawczy odpowiada specyfice kierunku, tj. Katedry Finansów i Bankowości, Katedry Finansów Zrównoważonych i Rynków Kapitałowych oraz Katedry Rachunkowości.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i zakłada zróżnicowanie oferty między studiami pierwszego oraz drugiego stopnia. W przypadku studiów pierwszego stopnia celem jest wskazanie głównych obszarów funkcjonowania gospodarki w skali makro- i mikroekonomicznej, w których kluczową rolę odgrywają procesy pieniężne. Studia drugiego stopnia koncentrują się na pogłębionej analizie tych obszarów, w których ważne jest całościowe spojrzenie na funkcjonowanie gospodarki i podmiotów ją tworzących. W opracowaniu koncepcji kształcenia oraz jej realizacji uczestniczą nie tylko pracownicy Uniwersytetu oraz studenci, ale także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (w ramach działającej Rady Pracodawców), których opinie są uwzględniane zwłaszcza w zakresie specyfiki specjalności oferowanych na kierunku FiR. Przy tworzeniu programów studiów na kierunku FiR uwzględniono wzorce krajowe opracowane przez Komitet Nauk o Finansach PAN, Kodeks Zawodowej Etyki w Rachunkowości SKwP, niektóre wymagania stawiane przy uzyskaniu certyfikatu ACCA oraz certyfikatów zawodowych Związku Banków Polskich. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Przedmiotem analizy były efekty uczenia się przyjęte w uchwale nr 71/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26 maja 2022 r. (dla studiów I stopnia) i uchwale nr 63/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 28 kwietnia 2022 r. (dla studiów II stopnia).

Efekty uczenia się przyjęte dla studiów I i II stopnia są zgodne z przyjętą dla niego koncepcją kształcenia. Oparte są one na założeniu powiązania dorobku naukowego w dyscyplinie ekonomia i finanse, w tym w zakresie finansów i rachunkowości z oczekiwaniami rynku pracy wobec absolwentów ocenianego kierunku. Celem kształcenia jest przygotowanie absolwentów do pracy jako księgowi, analitycy, doradcy finansowi, specjaliści w instytucjach finansowych, prowadzenia własnych firm oraz – po spełnieniu dodatkowych wymagań - działalności w sferze auditingu i doradztwa podatkowego. Kierunkowe i zajęciowe efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów są zgodne z jego profilem ogólnoakademickim kładąc duży nacisk na przekaz zaawansowanej i pogłębionej wiedzy oraz umiejętności jej wykorzystania, w szczególności do prowadzenia badań.

Dla studiów I stopnia określono 8 efektów w zakresie wiedzy, 11 w zakresie umiejętności i 5 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się uwzględniają wszystkie charakterystyki drugiego stopnia przyjęte dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i są zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W zakresie wiedzy efekty uczenia się przewidują w szczególności, że absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy zachodzące w gospodarce,

zaawansowane metody analizy informacji finansowo-księgowych, ekonomiczno-prawne uregulowania dotyczące funkcjonowania podmiotów prywatnych i publicznych, zasady tworzenia i działalności podmiotów gospodarczych oraz uwarunkowania ekonomiczne, prawne, technologiczne i etyczne w jakich funkcjonują. W zakresie umiejętności efekty uczenia się przewidują w szczególności, że absolwent potrafi dokonywać analizy i oceny zdarzeń gospodarczych i wykrywać współzależności występujące pomiędzy zjawiskami finansowymi a sferą realną, wykorzystywać regulacje prawne do rozwiązywania problemów z obszaru finansów, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2, aktywnie uczestniczyć w pracy grupowej i komunikować się z zespołem i otoczeniem, aktualizować posiadaną wiedzę i doskonalić umiejętności, wykorzystać posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów badawczych. Efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych przewidują w szczególności, że absolwent kierunku jest gotów do krytycznej oceny dostępnych źródeł wiedzy z zakresu finansów, uwzględniania tej wiedzy przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, podejmowania działań na rzecz społeczeństwa, działania w sposób przedsiębiorczy, respektowania zasad etyki zawodowej.

Dla studiów II stopnia przyjęto 8 efektów kierunkowych w zakresie wiedzy, 9 w zakresie umiejętności i 7 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się uwzględniają wszystkie charakterystyki drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i są zgodne z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W zakresie wiedzy kluczowe efekty uczenia się przewidują, że absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu umiejscowienie finansów w systemie nauk społecznych, ekonomiczno-prawne uwarunkowania funkcjonowania jednostek gospodarczych, narzędzia pozyskiwania, przetwarzania i analizy informacji finansowych, zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, zna ekonomiczne, prawne i etyczne uwarunkowania działalności podmiotów sektora publicznego i prywatnego, zachowania człowieka w gospodarce, zasady tworzenia i funkcjonowania różnych form przedsiębiorczości. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi dokonywać obserwacji, analizy i oceny procesów gospodarczych, potrafi proponować rozwiązywanie problemów z zakresu finansów i rachunkowości, formułować i weryfikować hipotezy związane z badaniami, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+, przygotowywać wystąpienia publiczne, komunikować się z różnymi kręgami odbiorców, kierować pracą zespołu, samodzielnie aktualizować wiedzę. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych przewidują, że absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uwzględniać wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, podejmować działania na rzecz społeczeństwa, myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, respektować zasady etyki zawodowej, wypełniać zobowiązania społeczne i inicjować działania na rzecz interesu publicznego.

W sylabusach przygotowanych dla wszystkich zajęć sformułowane są odnoszące się do nich efekty uczenia się. Obejmują one od jednego do kilku efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty te są odpowiednio dostosowane do specyfiki zajęć i w każdym ze wskazanych zakresów właściwie powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się. Wskazują na to w szczególności opracowane przez uczelnie matryce obejmujące cały plan zajęć. Efekty uczenia się przyjęte dla zajęć są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Zarówno efekty kierunkowe jak i zajęciowe odpowiadają zakresowi działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Sformułowanie efektów uczenia się uwzględnia w odpowiednim zakresie osiągnięcie kompetencji badawczych studentów (rozwój analitycznych i syntetycznych umiejętności związanych z wykorzystaniem wiedzy, pozyskiwaniem danych, stawiania i weryfikacji hipotez badawczych, prezentacji wyników badań, pracy w zespole), komunikacyjnych, w tym również w języku obcym,

a także szereg kompetencji społecznych niezbędnych dla rozwoju zawodowego i naukowego absolwentów. Tworzy to łącznie przejrzysty i spójny układ efektów, celów zajęć, treści programowych dla każdego z zajęć ujętych w planie studiów I i II stopnia uwzględniający ich specyfikę.

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku studiów I i II stopnia oraz efekty dla poszczególnych zajęć zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Ich treść jest oparta na terminologii stosowanej w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Efekty te są możliwe do osiągnięcia przez studentów. Sposób ujęcia efektów uczenia się pozwala na stworzenie systemu skutecznej weryfikacji oraz wyrażenia oceny stopnia ich osiągnięcia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni. Koncepcja i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której przypisano kierunek. Zarówno w koncepcji kształcenia, efektach uczenia się, jak również realizowanym programie studiów zostały uwzględnione najnowsze trendy w zakresie wiedzy i umiejętności w obszarze finansów i rachunkowości. Pozwala na to szeroki zakres działalności naukowej i doświadczenie osób prowadzących zajęcia na tym kierunku. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności rynku pracy.

Efekty uczenia się przyjęte dla kierunku są zgodne z określoną dla niego koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której jest przyporządkowany. Sformułowanie efektów dla studiów I i II stopnia odpowiada ogólniakademickiemu profilowi studiów i jest zgodne z odpowiednio 6 i 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się zostały w sposób prawidłowy określone w zakresach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Uwzględniają wszystkie wymagane charakterystyki drugiego stopnia. Zajęciowe efekty uczenia się dla obydwu poziomów studiów opisują w sposób specyficzny i realistyczny wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów w procesie nauczania. Wskazano we właściwy sposób ich powiązanie z efektami kierunkowymi. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy właściwej dla dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek. Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym na odpowiednim poziomie i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Sformułowano je w sposób zrozumiały, z zastosowaniem właściwej terminologii a stopień ich konkretyzacji pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez studentów i sformułowania oceny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Stworzenie koncepcji kształcenia opartej o wysoki poziom i zaawansowaną wiedzę z dyscypliny, do których przyporządkowano kierunek, co wynika z treści programowych oraz z dorobku naukowego nauczycieli akademickich.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem analizy był program studiów I stopnia przyjęty uchwałą nr 71/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26 maja 2022 r. i program studiów II stopnia przyjęty uchwałą nr 63/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 28 kwietnia 2022 r. obowiązujące dla cyklu kształcenia od roku akad. 2022/2023.

Program studiów I stopnia obejmuje szeroki zestaw treści programowych, których uszczegółowienie zawarte jest w sylabusach zajęć. Są to w szczególności treści o charakterze podstawowym dla kierunku z zakresu makroekonomii, mikroekonomii, matematyki, statystyki, ekonometrii oraz kierunkowym z zakresu rachunkowości finansowej, finansów przedsiębiorstwa, bankowości, systemów finansowo-księgowych, finansów publicznych, rynku finansowego, sprawozdawczości finansowej, analizy finansowej. W programie studiów ujęte są 4 specjalności: *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa, doradztwo finansowe i bankowość, finanse przedsiębiorstwa i podatki, technologie cyfrowe w finansach*, które są w pełni zgodne z kierunkiem studiów finanse i rachunkowość. W obecnie realizowanym cyklu kształcenia na studiach stacjonarnych I stopnia uruchomione są dwie pierwsze z wymienionych specjalności, a na studiach niestacjonarnych wyłącznie pierwsza. Wynika to z relatywnie małej liczby studentów na poszczególnych latach. W ramach treści programowych na studiach II stopnia uwzględniono w szczególności ściśle powiązaną z kierunkiem grupę treści podstawowych obejmującą politykę pieniężną, portfel inwestycyjny, rachunkowość zarządczą oraz grupę treści kierunkowych jak finanse behawioralne, rachunkowość podatkowa, zarządzanie finansami przedsiębiorstw, teorię i zasady rachunkowości. Program studiów przewiduje realizację 5 specjalności: *controlling i rachunkowość zarządcza, rachunkowość finansowa i auditing, inwestowanie na rynkach finansowych, zarządzanie finansami w przedsiębiorstwie, applied finance*. Wszystkie są spójne pod względem merytorycznym z kierunkiem studiów finanse i rachunkowość. Na studiach stacjonarnych II stopnia realizowana jest obecnie tylko pierwsza z tych specjalności, a na studiach niestacjonarnych dwie pierwsze. Wynika to, podobnie jak na studiach I stopnia, z relatywnie małej liczby studentów na poszczególnych latach. Tak określone treści programowe dla studiów I i II stopnia są zgodne z przyjętymi dla nich efektami uczenia się. Odpowiadają one aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Odpowiadają także zakresowi działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Treści ujęte w programach studiów dla obydwu ich poziomów stanowią kompleksowy zestaw odpowiadający kierunkowi finanse i rachunkowość a jednocześnie mają charakter specyficzny dla realizowanych w uczelni programów studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Studia I stopnia trwają 3 lata (6 semestrów) a nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ich ukończenia wznosi 180. Do zajęć ogólnouczelnianych przyporządkowano 13 ECTS, w tym 10 do nauki języka obcego, do zajęć podstawowych 34 ECTS, do zajęć kierunkowych 105 ECTS, w tym 16 do seminarium dyplomowego, do zajęć specjalnościowych 28 ECTS.

Studia II stopnia trwają 2 lata (4 semestry). Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ich ukończenia wznosi 120. Do zajęć ogólnouczelnianych przyporządkowano 2 ECTS (nauka języka obcego), do zajęć podstawowych 13 ECTS, do zajęć kierunkowych 85 ECTS, w tym 20 do seminarium magisterskiego, do zajęć specjalnościowych 20 ECTS.

Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć określony jest w sylabusach. Jest on skalkulowany w oparciu o przelicznik 25 godzin pracy=1 ECTS. Specyfikacja jest wystandaryzowana i obejmuje następujące elementy: zajęcia dydaktyczne, udział w egzaminie/zaliczeniu, przygotowanie się do zajęć, studiowanie literatury, udział w konsultacjach, przygotowanie projektu/eseju/itp., przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia.

Czas trwania studiów I i II stopnia oraz przyporządkowany do nich nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów I i II stopnia oraz nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do całych studiów, grup zajęć i poszczególnych zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów stacjonarnych I stopnia łącznie wynosi 2386 – 2417 (w zależności od specjalności), a studiów niestacjonarnych 1454 – 1478 (w zależności od specjalności). Liczba godzin dla poszczególnych grup zajęć odpowiednio na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest następująca: zajęcia ogólnouczelniane 218/83, w tym nauka języka obcego 120/60, zajęcia podstawowe 330/183, zajęcia kierunkowe 1002/555, w tym seminarium dyplomowe 75/42, zajęcia specjalnościowe 285/157. Struktura godzinowa tych grup zajęć jest odpowiednio dostosowana do zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Ujęta w programie studiów stacjonarnych II stopnia łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi 1528 – 1540 (w zależności od specjalności), a studiów niestacjonarnych 1036 – 1047 (w zależności od specjalności). Dla poszczególnych grup zajęć odpowiednio na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych liczba godzin jest następująca: zajęcia ogólnouczelniane 30/15 (nauka języka obcego), zajęcia podstawowe 120/72, zajęcia kierunkowe 660/396, w tym seminarium magisterskie 90/54, zajęcia specjalnościowe 150/90. Struktura godzinowa tych grup zajęć jest odpowiednio dostosowana do zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Wskazana liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów I i II stopnia łącznie oraz dla grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a w przypadku studiów stacjonarnych przypisana im łączna liczba punktów ECTS spełnia wymagania określone w przepisach.

Sekwencja zajęć na studiach I stopnia przewiduje następującą ich realizację: zajęcia ogólnouczelniane w semestrach 1-6, w tym języki obce od semestru 3 do 6, zajęcia podstawowe w semestrach 1, 3-5, zajęcia kierunkowe przez cały okres studiów ze szczególnym nasileniem w semestrach 2-4, zajęcia specjalnościowe w semestrach 3-6, seminarium dyplomowe w czterech ostatnich. Na studiach II stopnia sekwencja jest następująca: zajęcia ogólnouczelniane (języki obce) semestr 3, zajęcia podstawowe w semestrze 1, zajęcia kierunkowe w semestrach 1-4, zajęcia specjalnościowe w semestrach 3-4, seminarium magisterskie w dwóch ostatnich. Taka sekwencja przewidziana dla grup zajęć i poszczególnych zajęć oraz ich następstwo czasowe są dla obydwu poziomów studiów prawidłowe i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem zróżnicowanych ich form, które zostały określone w sylabusach, przy czym część zajęć jest prowadzone w kilku formach. Na studiach pierwszego stopnia wykłady stanowią ok. 35% zajęć a na studiach drugiego stopnia ok. 40%. Pozostałe zajęcia są prowadzone w formie ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów. Należy w szczególności zwrócić uwagę, że wiele zajęć odbywa się w laboratoriach komputerowych. Na studiach pierwszego stopnia są to np.

zajęcia z podstaw finansów, statystyki, ekonometrii, ewidencji podatkowej przedsiębiorstw, arkusza kalkulacyjnego w finansach i rachunkowości, systemów finansowo-księgowych, planowania finansowego, sprawozdawczości finansowej. Na studiach drugiego stopnia są to m. in. portfel inwestycyjny, finanse behawioralne, metody wyceny przedsiębiorstw, zarządzanie finansami publicznymi, systemy informatyczne w rachunkowości zarządczej.

Na studiach stacjonarnych I stopnia prowadzone są zajęcia z wychowania fizycznego w wymaganym wymiarze 60 godz.

W programie studiów I i II stopnia ujęte są zajęcia do wyboru. Zaliczono do nich zajęcia ujęte w ramach specjalności, języki obce, seminarium dyplomowe/magisterskie oraz przedmioty fakultatywne. Do zajęć tych przyporządkowano na studiach I stopnia łącznie 61 ECTS, a na studiach II stopnia 46 ECTS co oznacza spełnienie wymagań w tym zakresie.

Program studiów I i II stopnia obejmuje szeroki zestaw zajęć, które umożliwiają przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany lub udziału w tej działalności. Na studiach I stopnia jest to 27 zajęć z grupy podstawowych, kierunkowych, seminarium dyplomowe oraz w zależności od specjalności 5-9 specjalnościowych. Do zajęć tych przyporządkowano 130-145 ECTS (w zależności od specjalności), co spełnia wymagania w tym zakresie. Na studiach II stopnia program ujmuje 18 zajęć z zakresu podstawowych i kierunkowych, 5-7 specjalnościowych oraz seminarium magisterskie. Do zajęć tych przyporządkowano 110-114 ECTS (w zależności od specjalności), co jest zgodne z wymaganiami.

Na studiach stacjonarnych I i II stopnia dla obydwu ich form program studiów przewiduje naukę jednego z następujących języków: angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski. W ramach obecnie realizowanego cyklu kształcenia studenci wybrali naukę języka angielskiego i niemieckiego. Należy wskazać, że poza lektoratami z języka obcego podnoszeniu kompetencji językowych służą zajęcia do wyboru prowadzone w języku angielskim (na studiach I stopnia są to: digital finance oraz accounting for management purposes; na studiach II stopnia: European Union Finance). Ponadto w ramach każdej ze specjalności jedno z oferowanych zajęć prowadzone są w języku angielskim.

W programie studiów I i II stopnia nie są ujęte obowiązkowe dla wszystkich studentów zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych. Oznacza to brak spełnienia wymagań w tym zakresie.

Program studiów I stopnia przewiduje, że z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzony jest wykład z mikroekonomii oraz zajęcia z BHP i szkolenia e-learningowego. Do zajęć tych przyporządkowano łącznie na studiach stacjonarnych I stopnia 0,99 a na studiach niestacjonarnych 0,36 ECTS. W okresach występowania ograniczeń w prowadzeniu zajęć w siedzibie uczelni następowało zgodnie z ogólnie obowiązującymi regulacjami przejście na nauczanie w trybie zdalnym w formie zajęć prowadzonych synchronicznie na platformie MS Teams. W roku akademickim 2022/2023 tylko trzy wskazane powyżej zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co oznacza, że ich wymiar jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie. Program studiów II stopnia program studiów nie przewiduje prowadzenia zajęć w tej formie. Zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określone są w Zarządzeniu nr 7/2023 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z 18 stycznia 2023 r. w sprawie zasad organizacji i prowadzenia w Uniwersytecie Szczecińskim zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Metody kształcenia stosowane w celu osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych dla kierunku są określone w sylabusach. Są one zróżnicowane w odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. W ramach wykładów stosuje się metody podające oparte na przekazie wiedzy wspieranym prezentacją multimedialną. Na ćwiczeniach i zajęciach laboratoryjnych stosowane są metody poszerzające wiedzę oraz metody aktywizujące służące kształtowaniu umiejętności i kompetencji społecznych. Do najczęściej wykorzystywanych należą: analiza przypadków, analiza dokumentów, analiza tekstów z dyskusją, praca indywidualna i grupowa, przygotowanie i prezentacja projektów, dyskusje, debaty. Zestaw metod kształcenia jest specyficzny w ujęciu dostosowania do zajęć tworzących program studiów i jest adekwatny do form dydaktycznych zajęć, przyjętych dla nich celów, treści programowych oraz efektów uczenia się.

Stosowane na zajęciach metody kształcenia pozwalają na zapoznanie studentów z najnowszymi osiągnięciami dydaktyki akademickiej. Przykładowo na studiach I stopnia na zajęciach z big data studenci poznają sposoby rozpowszechniania, przetwarzania i analizowania informacji finansowych z wykorzystaniem metod i źródeł big data oraz zastosowania analityki danych do usprawniania procesu podejmowania decyzji finansowych, na zajęciach z business intelligence studenci poznają metody i narzędziach business intelligence oraz nabywają umiejętności ich wykorzystania do analizy danych oraz tworzenia interaktywnych raportów wspomagających podejmowanie decyzji biznesowych – tym celu wykorzystywane są złożone formuły arkusza kalkulacyjnego. Prowadzi to do stwierdzenia, że w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Szereg przykładów ich zastosowania podano poniżej w odniesieniu do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej.

Metody kształcenia stosowane na kierunku w szerokim zakresie stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Znajduje to w szczególności wyraz w studiowaniu literatury i dokumentów, gromadzeniu danych, przygotowaniu projektów indywidualnych i grupowych oraz dokonywaniu ich prezentacji, rozwiązywaniu zadań w trakcie ćwiczeń i laboratoriów, przygotowywaniu analiz i formułowania w oparciu o nie wniosków i rekomendacji. Pełnemu wykorzystaniu potencjału aktywnych metod kształcenia w osiągnięciu efektów uczenia się sprzyja liczebność grup studenckich. Jest ona określona w Zarządzeniu nr 28/2021 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 12.02.2021 w sprawie zajęć dydaktycznych i liczebności grup studenckich i przewiduje, że grupy ćwiczeniowe liczą od 20 do 30 studentów, laboratoryjne – do 15 osób, lektoratów – do 20 osób, seminariów licencjackich – do 12 osób, seminariów magisterskich – do 10 osób, przy czym zazwyczaj w praktyce liczebność grup jest nieco mniejsza niż maksymalna wynikająca z tych przepisów.

Zajęcia przygotowujące do prowadzenia działalności naukowej prowadzone są z reguły w dwóch formach (wykład i ćwiczenia) a duża część z nich także w formie laboratorium. Na wykładach stosowane są metody kształcenia pozwalające na przekaz zaawansowanej wiedzy na studiach I stopnia i pogłębionej na studiach II stopnia. Na ćwiczeniach stosowane są metody kształcenia zmierzające do zastosowania nabytej wiedzy w praktyce poprzez kształtowanie umiejętności, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Zajęcia prowadzone w laboratorium komputerowym pozwalają na stosowanie metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych służących do przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej. Są one w szczególności nastawione na kształtowanie umiejętności związanych z wykorzystywaniem specyficznych narzędzi informatycznych właściwych finansom i rachunkowości

(głównie systemy finansowo-księgowo), ale też przydatnych w pracach analitycznych (bazy danych, arkusz kalkulacyjny, oprogramowanie statystyczne).

Najpowszechniej wykorzystywanym, zarówno na studiach I jak i II stopnia narzędziem informatycznym jest Excel. Jest to po kilkanaście zajęć na każdym z tych poziomów. Na przykład na zajęciach kierunkowych prowadzonych na studiach I stopnia z arkusza kalkulacyjnego w finansach i rachunkowości studenci zapoznawani są z zastosowaniem tego narzędzia do analizy danych finansowo-księgowych pochodzących z systemów informatycznych przedsiębiorstwa i źródeł zewnętrznych oraz nabywają umiejętność przeprowadzenia analizy danych ekonomiczno-finansowych przy wykorzystaniu arkusza kalkulacyjnego, na zajęciach z analizy finansowej nabywają umiejętności w zakresie oceny kondycji finansowej oraz wyszukiwania i mierzenia związków zachodzących między zjawiskami ekonomicznymi w podmiotach gospodarczych oraz wpływu otoczenia na ich zachowanie, na ćwiczeniach z bankowości zaawansowanej studenci wykonują pracę badawczą dotyczącą analizy powiązań wybranych elementów działalności, a na laboratorium grupową pracę badawczą w formie pisemnej dotyczącą analizy powiązań wybranych elementów działalności banków obejmującą także elementy przeglądu literatury i badania ilościowego. Na zajęciach ze statystyki i ekonometrii studenci korzystają z programu Statistica, na zajęciach z systemów finansowo-księgowych z programu Symfonia 50c i Rewizor GT, na zajęciach z kadr i płac z programu Symfonia R2Płatnik, na zajęciach z ewidencji podatkowej przedsiębiorstw z Symfonia Start 2.0 Mała księgowość i Symfonia e-biuro. Na studiach II stopnia na zajęciach z analizy technicznej i fundamentalnej studenci w oparciu o oprogramowanie komputerowe (Excel, Statistica) oraz dane ekonomiczne i finansowe z giełdy papierów wartościowych dokonują analiz przypadków, na zajęciach z controllingu studenci zapoznawani są ze skrzynką narzędziową controllera i sposobem wykorzystania zawartych w niej instrumentów w zarządzaniu przedsiębiorstwem przez co nabywają umiejętności w zakresie ustalenia zasad wprowadzania i organizacji controllingu w przedsiębiorstwie, na zajęciach z systemów informatycznych w rachunkowości zarządczej korzystają z programu Doctor Coster, na zajęciach z finansów behawioralnych ze Statistica.

Do nauki języka obcego na studiach I i II stopnia w ramach lektoratów, zgodnie z przygotowanymi dla nich sylabusami, stosowany jest szeroki zestaw metod kształcenia, jak konwersacje, symulacja scenek z życia codziennego, słuchanie dialogów, tekstów i wiadomości, oglądanie krótkich filmów (sceny z życia codziennego), czytanie, analiza i tłumaczenie tekstów, ćwiczenia gramatyczne (pisane i interaktywne), pisanie krótkich tekstów (maile, listy), prezentacje samodzielnie przygotowanych zagadnień. Metody te umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia i B2+ na poziomie studiów II.

Rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb studentów (w tym studentów ze specjalnymi potrzebami) realizowane jest przede wszystkim przez dostępność nauczycieli akademickich w czasie konsultacji. Terminarz konsultacji jest widoczny dla studentów na platformie e-proDziekan. Powszechne jest także komunikowanie się studentów z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej i aplikacji MS Teams. Na zasadach określonych w regulaminie studiów studenci mają możliwość skorzystania z indywidualnej organizacji studiów (IOS) – najczęściej z powodów losowych oraz potrzeb wynikających z niepełnosprawności lub indywidualnego programu studiów (IPS) – głównie w przypadku szczególnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia lub w sytuacji chęci realizacji specyficznej ścieżki kształcenia. Z IPS mogą w szczególności korzystać studenci, którzy wybrali specjalność nie uruchomioną z powodu małej liczby studentów. Aktualnie z IPS korzysta 5 studentów na 1 roku studiów stacjonarnych II stopnia. Natomiast z IOS korzysta łącznie 8 studentów studiów I i II

stopnia. Wskazane rozwiązania i działania umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia.

Zarządzenie nr 7/2023 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie zasad organizacji i prowadzenia w Uniwersytecie Szczecińskim zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przewiduje, że w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne kształcenie na odległość może być wykorzystywane tylko pomocniczo. Ma to najczęściej formę zamieszczania na platformie przeznaczonej do kształcenia na odległość materiałów dydaktycznych niezbędnych do prawidłowej realizacji zajęć. Materiały te muszą być przy tym dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Program studiów na kierunku finanse i rachunkowość o profilu ogólnoakademickim nie przewiduje do realizacji praktyk zawodowych.

Organizację roku akademickiego z podziałem na okresy zajęć dydaktycznych, terminy sesji egzaminacyjnych (podstawowej i poprawkowej) oraz terminy przerw świątecznych i wakacyjnych ustala rektor w wydawanym corocznie zarządzeniu. Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych I i II stopnia odbywają się od poniedziałku do piątku, natomiast na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w piątki (od godz. 17) oraz w soboty i niedziele (zgodnie z obowiązującym harmonogramem zjazdów). Standardowo na studiach niestacjonarnych planowanych jest 8 zjazdów oraz ewentualnie zjazdy dodatkowe. Harmonogramy zajęć układane są tak, aby minimalizować przerwy pomiędzy poszczególnymi zajęciami. Godziny zajęciowe podzielone są na określone w sposób jednolity w całej uczelni jednostki, co pozwala na efektywne zaplanowanie zajęć dydaktycznych. Lektoraty, zajęcia wychowania fizycznego oraz wykłady ogólnouczelniane planowane są w sztywnych blokach godzinowych, określonych dla poszczególnych lat studiów, co eliminuje możliwość kolizji tych zajęć z innymi wykładami i ćwiczeniami przewidzianymi w harmonogramie zajęć. Zajęcia na studiach stacjonarnych planowane są przede wszystkim w pierwszych dniach tygodnia. Szczegółowy harmonogram zajęć dydaktycznych ustala Dziekan Wydziału, po zaciągnięciu opinii Samorządu Studenckiego. Harmonogram publikowany jest na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicy ogłoszeń, nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem zajęć w semestrze, którego dotyczy. Rozplanowanie zajęć w odniesieniu do kierunku studiów umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Sesje podstawowe trwają dwa tygodnie, poprawkowa zimowa tydzień a poprawkowa letnia dwa tygodnie co oznacza, że czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Ujęte w programach studiów I i II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych treści są zgodne z efektami uczenia się przyjętymi dla kierunku i poszczególnych zajęć. Uwzględniają one aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek oraz wyniki działalności naukowej prowadzonej w Uczelni w tej dyscyplinie.

Łączny nakład pracy wyrażony w punktach ECTS dla studiów I i II stopnia jest zgodny z przepisami, a struktura punktów przypisanych do grup zajęć i poszczególnych zajęć jest prawidłowa. Liczba godzin

zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów dla poszczególnych ich grup pozwala na osiągnięcie założonych efektów uczenia się, na studiach stacjonarnych udział przypisanych do nich punktów ECTS jest zgodny z wymaganiami. Sekwencja zajęć na studiach I i II stopnia jest prawidłowa, a proporcje form zajęć realizowanych w poszczególnych formach są dostosowane do ogólnoakademickiego profilu kształcenia i umożliwiają osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. W programie studiów I i II stopnia nie zostały uwzględnione zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych.

Do zajęć związanych z przygotowaniem studentów do działalności naukowej bądź udziałem w niej na studiach I i II stopnia została przyporządkowana zgodna z wymaganiami liczba punktów. Program studiów uwzględnia naukę języka obcego. Program studiów I stopnia przewiduje realizację zajęć za pomocą metod i technik kształcenia na odległość w bardzo ograniczonym zakresie, natomiast na studiach II stopnia zajęcia w tej formie nie są prowadzone. W okresach występowania ograniczeń w prowadzeniu zajęć w siedzibie uczelni następowało zgodnie z ogólnie obowiązującymi regulacjami przejście na nauczanie w trybie zdalnym w formie zajęć prowadzonych synchronicznie na platformie MS Teams.

Zajęcia na obydwu poziomach studiów prowadzone są w oparciu o szeroki zestaw metod dydaktycznych, prawidłowo dostosowanych do poszczególnych zajęć. Wykorzystywane są nowoczesne metody oraz wspomagające je narzędzia i techniki pozwalające na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Metody kształcenia pozwalają na przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych lub udziału w nich. Metody kształcenia stosowane na lektoratach i wykładach w języku obcym pozwalają na nabycie przez studentów kompetencji językowych w zakresie posługiwania się fachowym językiem obcym na wymaganym poziomie odpowiednio B2 i B2+. Metody i techniki kształcenia na odległość, poza wskazanym powyżej zakresem, wykorzystywane są jedynie pomocniczo. Program studiów I i II stopnia stwarza możliwość dostosowania procesu nauczania do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Organizacja procesu nauczania pozwala na efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnia niezbędny czas na sprawdzanie i ocenę osiągnięcia efektów uczenia się.

Obniżenie oceny w ramach tego kryterium wynika z braku na studiach I i II stopnia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych z wymaganą liczbą ECTS.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie na studiach I i II stopnia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych z wymaganą liczbą ECTS.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki przyjęcia kandydatów na studia I i II stopnia są określane w uchwałach Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego. Rekrutacja kandydatów na rok akademicki 2022/23 odbyła się na podstawie uchwały nr 66/2021 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz kryteriów kwalifikacji na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie i uchwały zmieniającej ją nr 84/2022 z dnia 26 maja 2022 r. Zawarte w nich regulacje przewidują, że przyjęcia na studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia dokonywane są na podstawie wyników egzaminu maturalnego (świadectwo dojrzałości) w ramach limitów miejsc ustalonych dla kierunku a na studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia na podstawie dyplomu ukończenia studiów co najmniej I stopnia. Na studia I stopnia może być przyjęty kandydat, który w postępowaniu kwalifikacyjnym uzyskał co najmniej minimalną liczbę punktów ustaloną przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną. W procesie rekrutacji wykorzystywany jest algorytm oparty na trzech grupach przedmiotów grupa I (geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie) – waga 0,5 (poziom rozszerzony) lub 0,25 (poziom podstawowy), grupa II (dowolny język obcy nowożytny) – waga 0,3 (poziom rozszerzony) lub 0,15 (poziom podstawowy), grupa III (biologia, chemia, fizyka i astronomia/fizyka, geografia, historia, informatyka, dowolny język obcy nowożytny) – waga 0,2 (poziom rozszerzony) lub 0,1 (poziom podstawowy). Kryterium kwalifikacji na studia II stopnia jest liczba otrzymanych punktów z algorytmu uwzględniającego w równym stopniu ocenę na dyplomie ukończenia studiów co najmniej I stopnia oraz średnią z przebiegu studiów. W przypadku studiów niestacjonarnych II stopnia kryterium kwalifikacji jest ocena na dyplomie. Uchwała rekrutacyjna reguluje także warunki przyjęć na studia cudzoziemców określając wymagania odnośnie dokumentów poświadczających posiadane przez nich uprawnienia do podjęcia studiów. Tryb przyjmowania laureatów i finalistów przedmiotowych reguluje odrębna uchwała nr 59/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 28 kwietnia 2022 r. Rekrutację przeprowadzają komisje rekrutacyjne a jej proces jest wspomagany przez Elektroniczną Rejestrację Kandydatów. Niezbędne informacje dla kandydatów, w tym zasady przyjmowania na studia, są publikowane w formie informatora oraz dostępne są na stronie internetowej uczelni.

Tak określone warunki przyjmowania kandydatów na studia I i II stopnia są spójne i przejrzyste. Umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Uchwała rekrutacyjna nie zawiera informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Zespół oceniający rekomenduje wprowadzenie takich informacji w najbliższej podejmowanej przez Senat uchwale rekrutacyjnej.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określone zostały w uchwale nr 117/2019 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 26 września 2019 r. Uchwała ta określająca m.in. zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących. Podstawą do potwierdzania efektów uczenia się jest odniesienie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych kandydata do rezultatów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć na określonym kierunku i profilu studiów. Weryfikacja informacji przedstawianych przez kandydata stanowi podstawę do zaliczenia określonych zajęć ujętych w programie studiów określonego kierunku. Do zajęć tych nie może być przypisanych więcej niż 50% ECTS przyjętych dla danego programu studiów. Kandydatom, którzy zostali przyjęci w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się na dany kierunek, poziom i profil kształcenia Prodziekan ds.

Studenckich przyznaje indywidualny program studiów. Na kierunek podlegający ocenie w ostatnich latach nie byli przyjmowani studenci z zastosowaniem tej procedury.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej opierają się w Uniwersytecie Szczecińskim na zasadach przyjętych w Europejskim Systemie Transferu i Akumulacji Punktów. Ogólne zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innych uczelniach są szczegółowo określone w Regulaminie studiów. Student może przenieść się na Uniwersytet Szczeciński z innej uczelni, w tym także zagranicznej, na ten sam albo inny kierunek, jeżeli spełnił wszystkie warunki wynikające z przepisów obowiązujących w uczelni, którą opuszcza, jednak nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego semestru studiów. Studentowi przenoszącemu się na Uniwersytet Szczeciński z innej uczelni krajowej albo zagranicznej Prodziekan ds. Studenckich, w uzgodnieniu z właściwym koordynatorem, uznaje uzyskane efekty uczenia się w zakresie, w jakim odpowiadają one efektom uczenia się wymaganym na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych w Uniwersytecie. Uznając efekty uczenia się przyjęte dla zajęć zaliczonych w innych uczelniach uwzględnia się odpowiadające im punkty ECTS w zestawieniu z efektami uczenia się i punktami ECTS przyjętymi dla zajęć z programu studiów, który student będzie realizował w przyjmującej go uczelni. Merytorycznego rozliczenia studenta w tym zakresie dokonuje Prodziekan ds. Studenckich, który po konsultacji z Zespołem Kierunku Finanse i Rachunkowość, uznaje zaliczone już zajęcia oraz uzyskane w związku z tym oceny oraz punkty ECTS. Warunkiem koniecznym jest, aby zajęcia te były realizowane na tym samym poziomie studiów. W przypadku wystąpienia różnic wynikających z programu studiów, Dziekan określa warunki, sposób i termin ich uzupełnienia. Uznawanie efektów uczenia się następuje także w przypadku studentów korzystających z programu ERASMUS+. Studenci mają również możliwość skorzystania z programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST, który pozwala jego uczestnikom na odbycie części studiów poza uczelnią macierzystą. Tak określone warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w ocenianym programie studiów.

Zasady i procedury dyplomowania określone zostały w sposób ogólny i jednolity dla całej uczelni w regulaminie studiów. Na wydziale prowadzącym kierunek studiów zostały one uszczegółowione w zarządzeniach dziekana dotyczących wymagań formalnych i merytorycznych stawianych pracom dyplomowym oraz zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Przyjęte w regulaminie studiów regulacje przewidują, że studia II stopnia kończą się złożeniem pracy, natomiast studia I stopnia studia kończą się egzaminem dyplomowym i mogą kończyć się pracą dyplomową, o ile program studiów przewiduje napisanie pracy dyplomowej. Oceniany program studiów przewiduje przygotowanie prac dyplomowych na studiach I stopnia. Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego i musi spełniać formalne i merytoryczne kryteria właściwe dla danego kierunku. Praca dyplomowa podlega obowiązkowemu sprawdzeniu przez promotora z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Zasady postępowania w tym zakresie określa zarządzenie z 2014 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Szczecińskim uczelnianego systemu antyplagiatowego. Regulacja ta jest oparta na nieobowiązującej już ustawie z 2005 r. Wprowadza np. limity dopuszczalnego wskaźnika JSA nie odpowiadające ich konstrukcji w obecnie funkcjonującym systemie. W trakcie wizytacji udzielono zespołowi oceniającemu odpowiedzi, że nowe przepisy uczelniane będą opracowane, a promotorzy mają swobodę w ustalaniu wysokości dopuszczalnego wskaźnika JSA. Tematy prac dyplomowych zatwierdzone są przez radę dydaktyczną wydziału. Temat i zakres pracy

dyplomowej powinny być zgodne z efektami uczenia się dla kierunku i poziomu kształcenia. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej bierze się pod uwagę zainteresowania naukowe studenta i obszary badawcze jednostki organizacyjnej, w której praca jest prowadzona. Praca dyplomowa jest przygotowywana pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora. Studentowi przysługuje wybór promotora, pod którego kierunkiem chce wykonać pracę dyplomową, na zasadach przyjętych przez dziekana wydziału. Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor i recenzent. Recenzentem może być nauczyciel akademicki, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora. Recenzenta powołuje dziekan wydziału. W przypadku gdy promotorem pracy dyplomowej jest nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora, recenzję sporządza profesor albo doktor habilitowany. Student ma prawo zapoznać się z recenzjami pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez dziekana wydziału komisją, której przewodniczy prodziekan ds. studenckich albo profesor, albo doktor habilitowany zatrudniony na wydziale. W skład komisji wchodzi także promotor oraz recenzent pracy. Egzamin dyplomowy stanowi sprawdzian opanowania przez studenta wiedzy z zakresu programu studiów, podstaw metod badawczych z dyscypliny związanej z tematem pracy dyplomowej oraz znajomości problematyki pracy dyplomowej na tle dyscypliny naukowej, w ramach której praca została napisana. Jeżeli program studiów przewiduje napisanie pracy dyplomowej student podczas egzaminu dyplomowego udziela odpowiedzi na 3 pytania. Wykaz pytań kierunkowych oraz specjalnościowych jest dostępny na stronie internetowej Wydziału. Wynik ukończenia studiów po złożeniu pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego stanowi sumę: 0,5 oceny średniej ważonej ocen z przebiegu studiów, 0,3 średniej arytmetycznej sumy ocen pracy dyplomowej wystawionych przez promotora i recenzenta, 0,2 średniej arytmetycznej oceny z odpowiedzi na pytania z egzaminu dyplomowego.

Tak określone zasady i procedury dyplomowania są kompletne, trafne i specyficzne. Zapewniają one potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się stosowane na kierunku są określone w regulaminie studiów, a szczegółowo opisane w sylabusach stanowiących element składowy programu studiów. Prowadzący zajęcia dydaktyczne na pierwszych zajęciach zobowiązany jest poinformować studentów o sylabusie zajęć, zasadach ich odbywania, warunkach i trybie przystępowania do zaliczeń oraz egzaminów i ich zaliczania. Student ze szczególnymi potrzebami, ma prawo wnioskować o ustalenie indywidualnych warunków uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, o ile umożliwiają to warunki techniczne. Postępy w kształceniu związane z realizacją efektów uczenia się są odzwierciedlane za pomocą oceny bieżących osiągnięć (ocena z zaliczenia), oceny z egzaminu (jeśli jest przewidziany w planie studiów) i oceny końcowej, wpisywanej do dokumentów potwierdzających przebieg kształcenia. Sposób ustalania i obliczania oceny bieżącej, oceny z egzaminu oraz oceny końcowej jest określony w sylabusie. Ocena bieżąca formułowana jest najczęściej na podstawie wyników prac etapowych. Egzamin jest przeprowadzany w formie pisemnej lub ustnej. Student zobowiązany jest do uzyskania zaliczeń z każdej formy zajęć zgodnie z treścią sylabusu. Zaliczenie oraz zaliczenie poprawkowe zajęć kończących się egzaminem musi być zorganizowane przed sesją egzaminacyjną. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie obowiązkowych form zajęć dydaktycznych przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Egzaminatorem jest osoba wykładająca przedmiot. Jeżeli w trakcie egzaminu albo zaliczenia prowadzący egzamin albo zaliczenie stwierdzi niesamodzielność pracy studenta lub korzystanie przez niego z niedozwolonych materiałów, uznaje egzamin albo zaliczenie za niezdane

i wpisuje ocenę „niedostateczny”. Szczegółową organizację sesji egzaminacyjnej ustala dziekan, najpóźniej na miesiąc przed jej rozpoczęciem. Studentowi przysługuje prawo do jednego zaliczenia poprawkowego i jednego egzaminu poprawkowego z każdej formy zajęć dydaktycznych. Wszystkie egzaminy oraz zaliczenia mogą być przeprowadzane w trybie zdalnym, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zaliczenia i egzaminy zgodnie z sylabusem zajęć. Student ma prawo wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej i zaliczeniowej. Wyniki egzaminów i zaliczeń ogłaszane są studentom za pośrednictwem elektronicznego systemu. W przypadku uzasadnionego kwestionowania prawidłowości formy, przebiegu lub zakresu egzaminu albo zaliczenia student może wnioskować do prodziekana ds. studenckich o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego albo komisyjnego zaliczenia. Zaliczeniu podlegają kolejne semestry studiów zgodnie z programem studiów. Warunkiem zaliczenia kolejnego semestru jest uzyskanie zaliczenia wszystkich zajęć obowiązujących studenta w danym semestrze wynikających z programu studiów oraz uzyskanie liczby punktów zgodnej z programem studiów. Warunkiem ukończenia studiów jest przygotowanie pracy dyplomowej, otrzymanie przez nią pozytywnych ocen oraz zdanie egzaminu dyplomowego na przedstawionych powyżej zasadach.

Przyjęte w uczelni ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w tym procesie oraz możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają one bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Metody weryfikacji i oceniania efektów uczenia się są dostosowane zarówno do stopnia jak i formy kształcenia oraz przyjętych dla zajęć efektów uczenia się. Uwzględniają również potrzeby osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się określone są w sylabusie każdego zajęcia. Są one podane odrębnie dla każdej formy prowadzenia zajęć. W sylabusie wskazane są powiązania pomiędzy realizowanymi (na wykładach, ćwiczeniach, konwersatoriach, lektoratach) treściami kształcenia a efektami uczenia się oraz metodami prowadzenia zajęć i sposobami ich oceny (formującej i podsumowującej). Wiedza weryfikowana jest poprzez pisemne egzaminy, testy, prace zaliczeniowe, grupowe i indywidualne prace projektowe, prezentacje czy odpowiedzi ustne. W zakresie umiejętności najczęściej stosowanymi metodami są oprócz wypowiedzi ustnych (np. umiejętność komunikowania się w języku obcym), zadania tablicowe, eseje, studia przypadków, rozwiązywanie problemów na ćwiczeniach. W zakresie kompetencji społecznych przeważają prace zespołowe, prezentacje, projekty, a także aktywność i zaangażowanie studentów w działania podejmowane na zajęciach, gotowość do aktywności w dyskusjach. Oceny uzyskiwane z prac pisemnych są podnoszone w oparciu o ocenę aktywności na zajęciach. Sylabusy określają także metody obliczania oceny końcowej z zajęć i rodzaj zaliczenia (np. zaliczenie z oceną). Wskazywany jest udział procentowy punktów przypisanych do danej formy zajęć oraz przedziały punktów odnoszące się do ocen w skali 2,0-5,0. Na kierunku jedynie niewielka część zajęć prowadzona jest za pomocą metod i technik kształcenia na odległość (mikroekonomia, szkolenie BHP, szkolenie e-learningowe). Wiedza i umiejętności studentów opisane efektami uczenia się weryfikowane są wówczas za pomocą technik i narzędzi kształcenia na odległość, oferowanych przez m.in. platformę Moodle. Stosowanie tych

metod gwarantuje identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Tak określone metody i zasady zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Na zajęciach przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności stosowane są prawidłowo dobrane do poszczególnych zajęć metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w tym zakresie. Przykładowo na studiach I stopnia na zajęciach z bankowości zaawansowanej ocena dokonywana jest w oparciu o pracę badawczą dotyczącą analizy powiązań wybranych elementów działalności obejmującą także elementy przeglądu literatury i badania ilościowego wraz z jej prezentacją, na zajęciach z business intelligence weryfikacja obejmuje rozwiązywanie zadań i studia przypadków polegające na tworzeniu połączeń z zewnętrznymi źródłami danych, przekształcanie, łączenie i udostępnianie danych do analizy, modelowanie i analizy danych oraz tworzenie interaktywnych raportów i wizualizacja danych. Na studiach II stopnia na zajęciach z analizy technicznej i fundamentalnej studenci przygotowują projekt grupowy, w ramach którego samodzielnie definiują problem badawczy i doprowadzają do jego rozwiązania, które jest oceniane pod kątem poprawności, na zajęciach z innowacji finansowych w oparciu o rozwiązywanie zadań oraz analizy przypadków weryfikuje się wiedzę i umiejętności w zakresie FinTech i oferowanych przez nie innowacyjnych instrumentów finansowania przedsiębiorstw i inwestycji alternatywnych. Efektem tego są m.in. publikacje naukowe z udziałem studentów i udział studentów w szeregu konferencji naukowych. Istotne znaczenie w procedurze weryfikacji osiągnięcia przez studenta kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej ma ocena ich pracy w ramach seminariów dyplomowych, a w szczególności ich zapoznanie się z metodyką pracy naukowej. Wyrazem ostatecznej oceny w tym zakresie jest recenzja pracy dyplomowej i jej obrona.

Jako metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się z języka obcego stosowane są na koniec poszczególnych semestrów ocena aktywności na zajęciach, zaliczenie testów cząstkowych, prac pisemnych lub prezentacji a za ostatni semestr kolokwium zaliczeniowe. Należy także wskazać, że na innych poza lektoratem zajęciach, które są prowadzone w języku angielskim studenci zapoznają się ze specjalistyczną terminologią z zakresu finansów i rachunkowości co pozwala na poszerzenie słownictwa i umiejętności komunikacyjnych w sytuacjach życia codziennego i działalności zawodowej. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia dokonywana jest w ramach tych zajęć m.in. na podstawie kolokwium pisemnego obejmującego test z terminologii oraz ocen dwóch anglojęzycznych projektów: prezentacji ustnej na zajęciach - praca grupowa oraz eseju o problematyce finansowej. Wskazane metody umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I pierwszego stopnia i B2+ na poziomie studiów II stopnia, w tym języka specjalistycznego.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów uwidocznione są w pracach etapowych i egzaminacyjnych. Mają one zróżnicowaną formę dostosowaną do zajęć i przyjętych dla nich efektów uczenia się, jak testy, prace zaliczeniowe, grupowe i indywidualne prace projektowe, prezentacje, prace dyplomowe. Zgodnie z zarządzeniem dziekana wydziału prowadzącego kierunek studiów prace etapowe i egzaminacyjne wskazane w sylabusach jako pisemne są gromadzone i przechowywane przez okres 12 miesięcy od ich sporządzenia. Prace dyplomowe stanowią element akt osobowych studenta i są przechowywane przez okres 50 lat.

Ocena stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się jest udokumentowana w protokołach składanych do dziekanatu przez nauczycieli akademickich na zakończenie semestru. Protokoły są dostępne w systemie e-proDziekan.

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów przeprowadzane jest w oparciu o zarządzenie rektora. Realizacją zadań w tym zakresie zajmuje się Akademickie Biuro Karier. Monitorowanie jest przeprowadzane w oparciu o ankiety kierowane drogą elektroniczną do absolwentów. Ankiety powinny być prowadzone cyklicznie – po 6 miesiącach oraz 3 i 5 latach od ukończenia studiów, jednakże w ostatnim okresie z przyczyn obiektywnych takich ankiet nie przeprowadzono. Raporty z badań są przedstawiane raz w roku prorektorowi ds. kształcenia. Z ostatnich dostępnych ankiet wynika, że prawie 59% absolwentów pracuje, 24% pracuje i jednocześnie kontynuuje naukę, a 14% nie pracuje, ale kontynuuje naukę, co oznacza, że jedynie 3% ani nie pracuje, ani nie kontynuuje nauki. Jednocześnie z badań ankietowych pracodawców wynika, że największą lukę kompetencyjną dostrzegają oni w znajomości języków obcych. Pracodawcy na tle innych umiejętności najlepiej natomiast ocenili umiejętność korzystania z narzędzi informatycznych.

Prace etapowe wybrane do oceny przez zespół oceniający odpowiadały pod względem weryfikowanych treści programowych i formy sylabusom zajęć. Ich oceny były zróżnicowane. Poziom wymagań stawianych niektórym pracom etapowym był jednak dość niski – np. projekty przygotowywane przez zespoły studentów były wąskie pod względem objętości i ujętych w nich problemów merytorycznych.

Tematyka prac dyplomowych na studiach I i II stopnia jest ściśle powiązana z efektami uczenia się przyjętymi dla kierunku oraz jego specyfiką. Zakres tematyczny prac odnosił się zarówno do finansów i ich subdyscyplin, jak również rachunkowości. Tematyka prac dyplomowych wpisuje się w obszary badawcze promotorów realizowane w dyscyplinie ekonomia i finanse. W pracach licencjackich rozwiązywane są praktyczne problemy przy wykorzystaniu dostępnej literatury i badań własnych. Tematyka prac dyplomowych na studiach I stopnia obronionych w roku akad. 2022/2023 dotyczyła takich zagadnień jak: rozliczenia pieniężne, polityka pieniężna banku centralnego, wycena wartości przedsiębiorstwa, polityka fiskalna, ład korporacyjny, działalność biur rachunkowych, ubezpieczenia emerytalne, technologie finansowe. W przypadku prac magisterskich, wykorzystywane metody są bardziej złożone i pozwalają na weryfikację prostych hipotez badawczych. Tematyka prac magisterskich obronionych w roku akad. 2022/2023 dotyczyła takich zagadnień jak: analiza finansowa, finansowanie przedsiębiorstw, zarządzanie finansami, system podatkowy, inwestycje alternatywne, rachunkowość jednostek gospodarczych, finanse publiczne. Część prac dyplomowych na obydwu poziomach studiów oparta była na przykładzie przedsiębiorstw, instytucji czy segmentów rynku. Udokumentowaniem egzaminu dyplomowego jest praca dyplomowa, recenzje oraz protokoły z egzaminów dyplomowych. Recenzje sporządzane są na standardowych formularzach obejmujących pytania dotyczące strony merytorycznej i formalnej pracy. Odpowiedzi na większość pytań są stosunkowo rozwinięte i wskazują na uzasadnienie wystawianej oceny. Dla prac bronionych w ostatnich dwóch latach przeważały wysokie oceny prac i egzaminu dyplomowego, tj. 4,0-5,0. Oceny poniżej 4,0 występowały sporadycznie.

Studenci kierunku są autorami i współautorami publikacji naukowych oraz posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Należy do nich zaliczyć udział w projektach badawczych, referaty wygłaszane na konferencjach naukowych, nagrody za prace dyplomowe uzyskiwane w konkursach ogólnokrajowych.

Podstawą obniżenia oceny jest brak uczelnianych regulacji dotyczących Jednolitego Systemu Antyplagiatowego opartych na aktualnie obowiązujących przepisach w tym zakresie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia są zgodne z wymaganiami i podawane z odpowiednim wyprzedzeniem do wiadomości publicznej. Warunki te zapewniają bezstronne traktowanie kandydatów i stwarzają im równe szanse w podjęciu studiów. Przy kwalifikacji kandydatów uwzględnia się posiadaną przez nich wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów ocenianego kierunku. Procedura dyplomowania uwzględnia wszystkie niezbędne elementy i zapewnia potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Obowiązujące w uczelni ogólne zasady weryfikacji efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość formułowania ocen oraz równe traktowanie studentów. Przewidziana jest możliwość ich dostosowania do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Przyjęto odpowiednie rozwiązania dotyczące przekazywania studentom informacji zwrotnych o uzyskanych ocenach oraz postępowania w sytuacjach konfliktowych.

Stosowane na studiach I i II stopnia metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania są dostosowane do charakteru zajęć i zapewniają skuteczną ich weryfikację i ocenę. Pozwalają one w szczególności na sprawdzenie przygotowania absolwentów do prowadzenia badań naukowych bądź udziału w nich oraz znajomości języka obcego. Regulacje wewnętrzne przyjęte w uczelni na czas zawieszenia bezpośrednich form zajęć w związku z pandemią oraz udostępnione nauczycielom akademickim i studentom narzędzia komunikacji elektronicznej pozwalały na prawidłowe stosowanie metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się i skuteczne dokonywanie oceny. Zapewnione jest równe traktowanie wszystkich przystępujących do zaliczeń i egzaminów studentów i jednocześnie minimalizowane są zagrożenia niesamodzielnosci ich pracy.

Stosowane są odpowiednie rozwiązania w zakresie dokumentowania osiągnięcia przez studentów efektów uczenia. Zakres wiedzy i umiejętności weryfikowanych za pomocą prac etapowych i dyplomowych jest zgodny z efektami uczenia się. Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z kierunkiem studiów i dyscypliną, do której został on przyporządkowany. Metodyka i treść prac są dostosowane do poziomu studiów odpowiednio I i II stopnia oraz ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Prace dyplomowe w odpowiednim stopniu przygotowują absolwentów do prowadzenia działalności naukowej bądź udziału w niej. Uczelnia monitoruje losy absolwentów.

Studenci kierunku są autorami i współautorami publikacji naukowych oraz posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie uczelnianych regulacji dotyczących Jednolitego Systemu Antyplagiatowego opartych na aktualnie obowiązujących przepisach w tym zakresie.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na podstawie dokumentacji udostępnionej przez Uczelnię należy stwierdzić, że w roku akademickim 2022/2023 na kierunku finanse i rachunkowość na studiach pierwszego i drugiego stopnia zajęcia dydaktyczne prowadzone były przez 91 nauczycieli akademickich, w tym 10 profesorów tytularnych, 18 doktorów habilitowanych, 53 doktorów i 10 magistrów.

Wyszczególnienie	Nauki o zarządzaniu i jakości	Ekonomia i finanse	Inne dyscypliny	Razem
Prof. dr hab.	1	9	-	10
Dr hab.	-	18	-	18
Dr	6	44	3	53
Mgr	1	7	2	10
Ogółem	8	78	5	91

Spośród 91 wykładowców aż 78 (85,7%) reprezentuje dyscypliną naukową ekonomię i finanse, 8 (8,8%) nauki o zarządzaniu i jakości oraz 5 (5,5%) inne dyscypliny. Aktualny dorobek naukowy związany z realizowanymi zajęciami dydaktycznymi posiada 90 (98,9%) prowadzących zajęcia, a praktyczne doświadczenie zawodowe powiązane z kierunkiem studiów 62 (68,1%) nauczycieli akademickich. Taka struktura kwalifikacji kadry akademickiej jest silną stroną procesu kształcenia. Oczywiście relatywnie najmniejsze osiągnięcia publikacyjne i praktyczne doświadczenie zawodowe mają osoby, które niedawno ukończyły studia i dopiero rozpoczynają pracę naukową w Uniwersytecie Szczecińskim.

Wyszczególnienie	Dorobek naukowy (związany z realizowanymi zajęciami dydaktycznymi)	Praktyczne doświadczenie zawodowe powiązane z kierunkiem studiów	Łączna liczba nauczycieli akademickich
Prof. dr hab.	10	7	10
Dr hab.	18	14	18
Dr	53	37	53
Mgr	9	4	10
Ogółem	90	62	91

Nauczyciele akademicy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy i/lub doświadczenie zawodowe w zakresie dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany kierunek studiów, co umożliwi prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Wyrazem aktywności naukowej są publikacje naukowe. W okresie 2018-2022 dorobek naukowy nauczycieli akademickich z dyscypliny ekonomii i finansów obejmował 95 monografii, 298 rozdziałów w monografiach, 41 redakcji monografii, 145 pozycji w materiałach konferencyjnych i 706

recenzowanych artykułów naukowych. Obszary badawcze, na których koncentruje się praca naukowa kadry akademickiej realizującej proces kształcenia to między innymi:

- metody ilościowe na rynku kapitałowym, inżynieria finansowa, zarządzanie finansami przedsiębiorstwa, zarządzanie ryzykiem, metody analizy technicznej, portfelowej i fundamentalnej na giełdzie papierów wartościowych, wielowymiarowa analiza porównawcza, metody wyceny wartości przedsiębiorstwa, analiza ekonomiczno-finansowa firmy;
- pomiar dokonań, raportowanie niefinansowe, analiza finansowa, zrównoważony rozwój;
- metody wyceny przedsiębiorstw, wycena wartości niematerialnych i prawnych, wycena aktywów Skarbu Państwa, modelowanie finansowe;
- finanse zrównoważone, finanse publiczne, bankowość, modele biznesowe instytucji finansowych;
- finanse przedsiębiorstw, podatki;
- finanse samorządowe, polityka pieniężna;
- metody ilościowe oraz ich zastosowania w ekonomii i finansach;
- ubezpieczenia i finanse przedsiębiorstw;
- metody analizy trwania (przeżycia): czas trwania firm, czas bezrobocia, czas spadku lub wzrostu cen instrumentów finansowych;
- wieloczynnikowy model szacowania kosztu kapitału własnego;
- zastosowanie metod komputerowych w eksploracyjnej analizie decyzji i badaniach eksperymentalnych;
- implementacja metod ekonometrycznych i statystycznych w analizie i prognozowaniu zjawisk gospodarczych.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku uczestniczy w licznych projektach naukowych o zasięgu zarówno krajowym i międzynarodowym. W latach 2018-2023 kadra uczestniczyła (w roli kierownika lub wykonawców) w 30 projektach. Projekty finansowane były z różnych źródeł, takich jak: Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, ale również instytucji o zasięgu międzynarodowym, takich jak: Instytut Szwedzki, Komisja Europejska czy Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. W ramach działalności naukowej kadra wykazywała się również znaczną aktywnością na konferencjach naukowych i dydaktycznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. W latach 2018-2023 zanotowano 179 wystąpień na konferencjach i sympozjach zagranicznych.

Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (91/495) umożliwiają prawidłową realizację procesu dydaktycznego. Kadra akademicka posiada kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z realizacją zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłowe odbywanie się zajęć.

Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z ustawowymi wymaganiami. Jeśli chodzi o procentowy udział zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy – w stosunku do łącznej liczby godzin zajęć określonych w programie studiów, to wynosi on:

- studia stacjonarne I stopnia: 95,0%
- studia niestacjonarne I stopnia: 98,3%
- studia stacjonarne II stopnia: 95,0%

- studia niestacjonarne II stopnia: 95,0%

Spełniony jest zatem wymóg ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z którego wynika, że na profilu ogólnoakademickim odsetek ten powinien przekraczać 75%. Zgodnie z uzyskaną informacją tylko w przypadku 3 pracowników nie są oni zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, co bardzo pozytywnie przekłada się na stabilizację zatrudnienia. Każda z tych 3 osób zatrudniona jest w Uniwersytecie Szczecińskim w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Obsada zajęć dydaktycznych jest właściwa, magistróm nie są powierzane wykłady z grupy zajęć kierunkowych. Generalnie nie są również stosowane praktyki powierzania wykładowcom zbyt dużej liczby zajęć. Z reguły są to 2-3 zajęcia, a niekiedy 4-5 zajęć. Podobna uwaga dotyczy wysokości pensum dydaktycznego, które w niewielu przypadkach przekracza 250 godzin.

Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wykazy liczebności grup seminaryjnych prowadzonych przez poszczególnych promotorów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia w roku kalendarzowym 2022.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba promotorów	Liczba dyplomantów u jednego promotora		Łączna liczba wypromowanych absolwentów
			minimalna	maksymalna	
1.	studia stacjonarne I stopnia	17	1	11	83
2.	studia niestacjonarne I stopnia	6	1	9	19
3.	studia stacjonarne II stopnia	7	1	7	29
4.	studia niestacjonarne II stopnia	6	2	3	15

Z powyższego zestawienia wynika, że nie zanotowano przypadków, aby opieka naukowa nad zbyt wieloma pracami dyplomowymi była powierzana jednemu promotorowi.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Hospitacje zajęć dydaktycznych są realizowane w oparciu o Zarządzenie nr 38/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zasad i procedury przeprowadzania hospitacji i wizytacji w Uniwersytecie Szczecińskim (zał. 4.6) wraz z zarządzeniem nr 165/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 28 listopada 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zasad i procedury przeprowadzania hospitacji i wizytacji w Uniwersytecie Szczecińskim. W poszczególnych katedrach hospitację przeprowadza kierownik katedry lub inna osoba (zgodnie z §4 zarządzenia). Zespół oceniający PKA miał możliwość wglądu do protokołów hospitacyjnych. Na ich podstawie przygotowywane jest w każdym roku akademickim sprawozdanie dla Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania, które może zawierać wnioski i zalecenia, jeżeli pracownik otrzyma negatywną ocenę. Takiej oceny żaden pracownik Wydziału nie otrzymał.

Oceniając politykę kadrową należy wspomnieć, że dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny i adekwatny do potrzeb. W procesie planowania obsady zajęć dydaktycznych dużą uwagę przykładana jest do dopasowania profilu naukowego i doświadczenia praktycznego osób prowadzących zajęcia do wykładanych treści.

Polityka kadrowa służy rozwijaniu potencjału naukowego kadry akademickiej. Wykładowcy podlegają ocenie okresowej raz na dwa lata. Ocenie podlega zarówno działalność naukowa, jak i dydaktyczna oraz organizacyjna. Okresowa ocena nauczycieli akademickich jest regulowana zarządzeniami Rektora.

Obecnie obowiązuje Zarządzenie nr 294/2021 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie określenia kryteriów oceny okresowej, trybu jej dokonywania oraz podmiotu dokonującego oceny okresowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Szczecińskim. Harmonogram oceny okresowej wynika z Zarządzenia nr 24/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 8 marca 2022 r., w sprawie ustalenia harmonogramu oceny okresowej nauczycieli akademickich przeprowadzanej w Uniwersytecie Szczecińskim w drugim kwartale 2022 r. za okres 2019–2020. Złożone przez pracowników „Arkusze oceny nauczyciela akademickiego Uniwersytetu Szczecińskiego za okres 2019-2020” zostały poddane analizie przez Komisję ds. oceny nauczycieli akademickich Instytutu Ekonomii i Finansów. Dokonano oceny 105 pracowników, w tym 97 na stanowisku badawczo-dydaktycznym i 8 na dydaktycznym. Liczba ocen negatywnych to 10 na stanowisku badawczo-dydaktycznym i 1 na dydaktycznym. Pozostałe oceny były pozytywne. Opinie studentów dotyczące kadry akademickiej są składową oceną okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Na ocenę aktywności dydaktycznej składają się przede wszystkim wyniki ankiet studentów oceniających poszczególnych pracowników, a także wyniki hospitacji, autorstwo publikacji dydaktycznych oraz opieka nad kołami naukowymi.

Realizowana polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia. Polityka personalna jest nastawiona na stały rozwój naukowy kadry, czego wyrazem są awanse naukowe kadry kierunku. W latach 2018-2022 spośród pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jedna osoba uzyskała tytuł profesora, dwie – stopień dr hab., sześć – doktora.

Ważnym elementem polityki kadrowej jest funkcjonowanie w Uniwersytecie Szczecińskim systemu motywacyjnego, w skład którego wchodzi oprócz corocznych nagród za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, także dodatkowe wynagrodzenie za wybitne publikacje naukowe oraz wliczanie do pensum dodatkowych godzin dydaktycznych z przyczyn istotnych dla funkcjonowania Uczelni oraz jej relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym (za np. przygotowanie dokumentacji nowego kierunku studiów, opiekę nad kołem naukowym, pełnienie funkcji przewodniczącego lub członka zespołu kierunku).

Zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ponadto monitorowane jest zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, a wyniki monitorowania są wykorzystywane w ich doskonaleniu. Potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich związane z kształceniem na odległość, szczególnie w realiach pandemii Covid-19 w latach 2020-2023 były na bieżąco zaspokajane. Władze Uczelni organizowały szkolenia, które odbywały się na Wydziałach lub w Instytutach. Uczelniane Centrum Informatyczne (UCI) szkoli pracowników z różnych narzędzi i systemów, powstają kursy e-learningowe dla pracowników. Najczęściej są to szkolenia dla niewielkich grup pracowników, którzy deklarują zainteresowanie wybranymi kwestiami. Przy zauważonym zwiększeniu zainteresowania danym narzędziem IT lub zwiększoną funkcjonalnością platformy Moodle czy narzędzi Office 365, prośby pracowników były weryfikowane i wdrażane (np. zmiany ustawień w Office 365, doinstalowanie pluginów do Moodle, instalacja nowej wersji Moodle itp.).

W okresie pandemii UCI podejmowało różne działania, które pozwoliły na sprawne realizowanie zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym. Na stronie internetowej UCI dostępne były niezbędne informacje dla pracowników. Zamieszczano tam szczegółowe instrukcje dotyczące m.in. tworzenia zespołów, generowania kodów i linków do zespołów, czy pobierania i zapisywania prac w MS Teams. Ponadto utworzony został specjalny kanał e-learning – pomoc dla wykładowców, gdzie pracownicy mogli uczestniczyć w konsultacjach online, webinarach, mogli też zgłaszać problemy techniczne.

Władze Uczelni zdecydowały się również powołać doraźną Komisję Rektorską ds. rozwoju narzędzi informatycznych w Uniwersytecie Szczecińskim (Zarządzenie nr 153/2020 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 17 listopada 2020 r.). Zadania komisji obejmowały identyfikowanie potrzeb pracowników US, zwłaszcza nauczycieli akademickich, w zakresie szkoleń dotyczących różnych narzędzi związanych z działalnością dydaktyczną, naukową i organizacyjną oraz tych, które wspomagają te procesy. Do zadań komisji należało również przygotowanie oraz nadzór procedur organizacji i oceny narzędzi informatycznych a także opracowanie metod i narzędzi pomagających w ewaluacji jakości wykorzystania narzędzi informatycznych przez pracowników US. W marcu 2021 została uruchomiona specjalna platforma - Repozytorium szkoleń i kursów - przeznaczona dla pracowników US, gdzie znajdują się nie tylko szkolenia online, ale również pakiet materiałów edukacyjnych w formie nagranych webinarów. Dodatkowo, każdy pracownik może zgłosić autorskie szkolenie z szeroko rozumianych technologii informacyjno-komunikacyjnych i podzielić się swoją wiedzą oraz umiejętnościami z innymi.

Od 2022 r. Uniwersytet Szczeciński zapewnił swoim pracownikom naukowym, dydaktycznym i administracyjnym dostęp do kursów z platformy edukacyjnej edX. Wszystkie dostępne kursy udostępnione w ramach uniwersytetu są bezpłatne i nie obciążą osoby korzystającej dodatkowymi opłatami, jeśli zdecyduje się na dalszy indywidualny rozwój. Od początku 2023 wszyscy wykładowcy prowadzący zajęcia zdalnie przechodzą obowiązkowe 4-godzinne szkolenie w Sekcji Rozwoju Narzędzi i Kompetencji Cyfrowych Uczelnianego Centrum Informatycznego.

W US obowiązują m.in. regulamin przeciwdziałania mobbingowi, regulamin przeciwdziałania dyskryminacji, Plan Równości (w tym Plan Równości Płci na lata 2022-2024) oraz Kodeks etyki nauczyciela akademickiego. Szczególne zadania z tego zakresu powierzone zostały Pełnomocnicze Rektora ds. równego traktowania. Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkie formy dyskryminacji i przemocy wobec członków społeczności akademickiej. Istotnym elementem tej sfery są szkolenia i procedury antymobbingowe i antydyskryminacyjne, m.in. w zakresie reagowania na zagrożenia i rozwiązywania realnych konfliktów.

W Uchwale nr 48/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 marca 2016 roku w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonego przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie zawarto zaleceń. Wszystkie kryteria jakościowe oceny programowej uzyskały ocenę „w pełni”. Tym niemniej w raporcie z wizytacji sformułowano następującą rekomendację o charakterze doskonalącym odnoszącą się do kryterium nr 4:

1. Wskazane byłoby rozwijanie form aktywizujących kadrę akademicką do aplikowania o granty finansowane z NCN, NCBiR i innych instytucji sektora finansowego

Rekomendacja została zrealizowana, ponieważ aplikowanie o granty uwzględniono w indywidualnych planach badawczych pracowników. Ponadto realizacja grantów i kierowanie zespołami badawczymi została uwzględniona w systemie motywacyjnym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Właściwą realizację programu kształcenia zapewnia dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Łączna liczba godzin zajęć prowadzonych na kierunku, przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, spełnia ustawowy wymóg.

Ze struktury kadry akademickiej (10 profesorów, 18 doktorów habilitowanych, 53 doktorów i 10 magistrów) można jednak wnioskować, że relatywnie słabszą stroną możliwości rozwoju kierunku finanse i rachunkowość jest niekorzystna struktura wiekowa nauczycieli akademickich, będąca następstwem między innymi trudności w pozyskiwaniu młodych nauczycieli akademickich.

Kompetencje naukowo-dydaktyczne kadry znajdują wyraz w dorobku naukowym. O wysokim poziomie badań naukowych świadczy między innymi fakt, że Uczelnia posiada kategorię naukową B+, uzyskaną w ramach parametryzacji jednostek naukowych w dyscyplinie, do której przypisany jest oceniany kierunek studiów: ekonomia i finanse. Wysokie kompetencje kadry dydaktycznej obejmują dorobek naukowy oraz aktywność zawodową poza szkolnictwem wyższym zgodne ze specyfiką ocenianego kierunku. Ponadto 2/3 kadry zaangażowanej w proces kształcenia legitymuje się praktycznym doświadczeniem zawodowym, co jest silną stroną procesu kształcenia.

Polityka kadrowa wdrażana przez władze Uczelni zawiera transparentne procedury zatrudniania, motywowania, przeglądu i weryfikacji kadry. Jest zorientowana na budowanie stabilnego zespołu. System oceny pracowników nie budzi zastrzeżeń. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie zarówno przez przełożonych, jak i przez studentów. Konstrukcja systemu motywacyjnego może stanowić przyczynek do dyskusji nad jego implementacją w innych uczelniach.

Na Uczelni zostały opracowane procedury postępowania w sprawie skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów oraz pracowników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. W ramach wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego wdrożono nowe rozwiązania. Po pierwsze stworzono stanowisko administracyjnej obsługi projektów typu helpdesk (przy współpracy z Sekcją ds. Nauki) oraz po drugie wprowadzono planowanie działalności badawczej w katedrach i wdrożono wewnętrzny system ewaluacji planów i wyników prac badawczych.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kształcenie studentów ocenianego kierunku finanse i rachunkowość realizowane jest przede wszystkim w kampusie Mickiewicza, gdzie ma swoją siedzibę Instytut Ekonomii i Finansów. Sale dydaktyczne, laboratoria naukowe oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć. W dokumencie stanowiącym załącznik nr 16 do raportu samooceny zamieszczono szczegółowe informacje na temat powierzchni, liczby miejsc i wyposażenia 46 sal dydaktycznych którymi dysponuje Kampus Mickiewicza. Posiadają one łączną powierzchnię 2901 m² oraz są wyposażone w 224 komputery, 47 multimedialnych projektorów, 4 tablice interaktywne.

Budynki kampusu zapewniają 2439 miejsc, przy skali kształcenia na kierunku na poziomie około 500 studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia. Z kolei w kampusie Cukrowa, gdzie zlokalizowany jest Instytut Zarządzania znajduje się 7 laboratoriów komputerowych, które w razie potrzeby mogą być również wykorzystywane na potrzeby kształcenia studentów ocenianego kierunku. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono dokument „Charakterystyka laboratoriów na Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania (Mickiewicza 64)”. Widnieje w nim wykaz 12 laboratoriów komputerowych wyposażonych łącznie w 198 komputerów dla studentów oraz laboratorium ekonomii behawioralnej (13 komputerów). W wykazie tym podano parametry sprzętu oraz dodatkowe wyposażenie sal w pozostały sprzęt.

Jeśli chodzi o posługiwanie się specjalistycznym oprogramowaniem w procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów, to należy wymienić programy księgowe wykorzystywane na zajęciach z zakresu rachunkowości:

Lp.	Nazwa programu	Zajęcia	Opis
1.	Symfonia 50c	Systemy finansowo-księgowe I	program do prowadzenia ksiąg rachunkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw
2.	Rewizor GT	Systemy finansowo-księgowe II	program do prowadzenia ksiąg rachunkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw
3.	Symfonia R2Płatnik	Kadry i płace	program do obsługi kadrowo-płacowej
4.	Symfonia Start 2.0 Mała księgowość; Symfonia e-Biuro	Ewidencje podatkowe przedsiębiorstw	program do obsługi podatkowej księgi przychodów i rozchodów oraz ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych
5.	Doctor Coster	Systemy informatyczne w rachunkowości zarządczej	zaawansowana platforma zarządczo-controllingowa ukierunkowana na wsparcie procesów zarządczych

Ponadto na zajęciach laboratoryjnych często wykorzystywany jest arkusz kalkulacyjny Microsoft Excel. Nie jest to program specjalistyczny, ale zaawansowane narzędzie do analizy danych, do którego dostęp mają wszyscy pracownicy i studenci, ponieważ Uczelnia posiada wykupioną licencję dla Office 365. Szczegółowy wykaz 46 programów dostępnych dla studentów w laboratoriach dydaktycznych WEFiZ ul. Mickiewicza 64 zawarto w załączniku przekazanym zespołowi oceniającemu PKA podczas wizytacji.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Studenci kierunku finanse i rachunkowość mogą korzystać z zasobów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego oraz zasobów innych bibliotek wydziałowych, jak również baz laboratorium komputerowego Service Inter-Lab, mieszczącego się w kampusie Cukrowa. Ponadto porozumienia zawarte z wszystkimi publicznymi uczelniami Szczecina oraz Książnicą Pomorską gwarantują dostęp do zasobów bibliotek na podstawie karty międzybibliotecznej wydawanej w wypożyczalni Biblioteki Głównej US. Wykaz baz dostępnych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego obejmuje 25 pozycji. Z kolei lista czasopism prenumerowanych przez Bibliotekę Ekonomiczną w kampusie Mickiewicza obejmuje 54 tytuły, w tym 4 zagraniczne.

Biblioteka kampusowa Mickiewicza dysponuje łącznie 62 miejscami dla czytelników, z czego 26 to stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i baz danych. Powierzchnia biblioteki wynosi 700 m². Pomieszczenia biblioteki znajdują się w zasięgu wydziałowej sieci wi-fi. W bibliotece funkcjonują: czytelnia czasopism i książek oraz wypożyczalnia. Księgozbiór biblioteki kampusowej Mickiewicza zawiera zbiory z dziedzin odpowiadających kierunkowi studiów FiR. Ogółem biblioteka dysponuje ponad 55 tys. książek oraz blisko 20 tys. woluminów wydawnictw ciągłych. W tzw. wolnym dostępie znajduje się blisko 19 tys. aktualnych publikacji z zakresu ekonomii i finansów.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Również dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej ocenia się pozytywnie.

Zasoby biblioteczne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Zaspokojone są potrzeby związane z działalnością naukową na ogólniakademickim profilu kształcenia. Obejmują one piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania oraz liczby studentów. Są dostępne zarówno w wersji tradycyjnej, jak i za pośrednictwem narzędzi informatycznych.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia, jest połączona z innymi systemami uczelnianymi, dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Ponadto zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dostępne także dla studentów z niepełnosprawnościami. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu

z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i systematycznie aktualizowane.

Prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń. Zagwarantowany jest udział nauczycieli akademickich, jak również studentów, w okresowych przeglądach. Ich wyniki są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i naukowej.

Jeśli chodzi o wyniki oceny bazy dydaktycznej przez studentów, to ankietyzacja studentów kierunku finanse i rachunkowość wykonywana jest przede wszystkim przez Biuro Jakości Kształcenia. Ponadto zespół kierunku FiR od 2 lat przeprowadza dodatkową ankietyzację wewnętrzną tylko studentów kierunku. Zespół kierunku finanse i rachunkowość dodatkowo przeprowadza ankietyzację studentów kierunku FiR na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych m.in. w zakresie atrakcyjności przedmiotów i zajęć dydaktycznych na poszczególnych latach, przygotowania merytorycznego nauczycieli akademickich, jak również kwestii związanych z szeroko rozumianą infrastrukturą. W zakresie bazy dydaktycznej studenci określają poziom satysfakcji (skala 1-5) z wybranych elementów infrastruktury m.in. parking, szatnia, komfort sal dydaktycznych czy komfort spędzania czasu między zajęciami (ale również elementy związane z IT).

Ankietyzacja przeprowadzana przez Biuro Jakości Kształcenia dokonywana jest w oparciu o obowiązujące na Uniwersytecie Szczecińskim akty prawne. Szczególnie ważnym dokumentem jest Zarządzenie nr 20/2020 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 17 lutego 2020 roku w sprawie badań dotyczących jakości kształcenia w Uniwersytecie Szczecińskim. Dokument ten precyzuje zasady i procedury realizacji badań ankietowych. Przeprowadzana ankieta oceny jakości kształcenia na kierunku FiR jest anonimowa. Studenci odpowiadają na szereg pytań, z których jedno (pyt. 5) dotyczy bazy dydaktycznej. Brzmi ono: „Proszę ocenić zadowolenie z infrastruktury wspomagającej kształcenie na kierunku (dostępność i wyposażenie sal, pracowni i laboratoriów, możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych oraz z elektronicznych zasobów wiedzy)”. Ostatnia ankietyzacja przeprowadzona w roku akademickim 2021/22 wskazała na niewielki odsetek studentów, którzy wypełnili ankietę – na studiach pierwszego stopnia – 12,7%, a na studiach drugiego stopnia – 10,3%. Uzyskane wyniki nie pozwalają na miarodajne uogólnienia, jednak analizując medianę ocen w tym pytaniu można zauważyć, że wynosiła ona odpowiednio 4 i 3 (z przypisaną skalą od 2 do 5). Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wyniki tych badań.

Przegląd sal dydaktycznych dokonywany jest raz do roku przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego. Dodatkowo pracownicy sekcji wsparcia użytkowników Uczelnianego Centrum Informacyjnego co semestr dokonują przeglądu sal laboratoryjnych i w formie zestawienia przekazują informację do wszystkich pracowników prowadzących zajęcia w Campusie Mickiewicza. Ostatni przegląd miał miejsce w lutym 2023 (przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w semestrze letnim).

W Uchwale nr 48/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 marca 2016 roku w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie zawarto zaleceń. Wszystkie kryteria jakościowe oceny programowej (w liczbie 6) uzyskały ocenę „w pełni”. Tym niemniej w raporcie z wizytacji sformułowano następujące 2 rekomendacje o charakterze doskonalącym odnoszące się do kryterium nr 5:

1. zapewnienie większej dostępności komputerów w laboratoriach

Rekomendacja została zrealizowana poprzez podjęcie następujących działań:

- WEFiZ zwiększył ogólną liczbę stanowisk komputerowych, nastąpiła też wymiana komputerów na nowsze.
 - grupy laboratoryjne stanowią połowę grupy dziekańskiej – liczba stanowisk przewyższa liczbę studentów w grupie.
 - plany zajęć układane są w taki sposób, aby liczba stanowisk w salach komputerowych była adekwatna do liczby studentów.
 - studenci dzięki oprogramowaniu udostępnionym przez Wydział (MS Office 365) mogą, jeżeli mają takie preferencje, pracować na własnych laptopach.
2. zapewnienie studentom dostępu do zalecanej literatury

Rekomendacja została zrealizowana poprzez podjęcie następujących działań:

- corocznie dokonywane są zakupy książek, publikacji etc. do zasobów biblioteki, w tym tej zlokalizowanej w Kampusie Mickiewicza.
- wprowadzono procedurę, w której wykładowcy raz do roku zgłaszają zapotrzebowanie na książki i pomoce naukowe związane z dydaktyką, które następnie (w miarę możliwości) są kupowane przez BG US.
- nastąpiła weryfikacja sylabusów pod kątem dostępności literatury w bibliotekach US, a w szczególności Kampusu Mickiewicza.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Niewątpliwym atutem kształcenia na ocenianym kierunku finanse i rachunkowość jest ciągle unowocześniana infrastruktura naukowo-dydaktyczna obejmująca wyposażenie sal laboratoryjnych oraz dostęp do zasobów bibliotecznych i specjalistycznego oprogramowania. Uniwersytet Szczeciński zapewnia studentom kierunku nowoczesną bazę dydaktyczną, dobrze dostosowaną pod względem technicznym i informatycznym do potrzeb procesu nauczania i uczenia się. Dotyczy to również infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby Biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są adekwatne do potrzeb kierunku. Budynki Uczelni zostały dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i są zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega okresowym przeglądom z uwzględnieniem opinii kadry dydaktycznej oraz studentów i jest sukcesywnie doskonalona.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Działalność instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku finanse i rachunkowość, jest zgodna z dyscypliną, koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Zasięg współpracy koncentruje się głównie na mieście Szczecin i regionie, a jej zakres jest zróżnicowany, głównie skupiony na współpracy w zakresie doskonalenia programu studiów (m.in. Urząd Miasta Szczecin, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Fabryka Wody sp. z o.o.).

Z analizy zasięgu działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego wynika, że studenci ocenianego kierunku mają możliwość nabycia wiedzy i umiejętności pożądanych na lokalnym rynku pracy. Zakres funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji, z którymi współpracuje Uczelnia w ramach kierunku finanse i rachunkowość odzwierciedla misję Uczelni, realizowaną koncepcję kształcenia i nadaje kształt zakładanym celom związanym z potrzebami regionalnej gospodarki. Podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego (przedsiębiorstwa i instytucje), współpracujące z ocenianym kierunkiem, reprezentują zróżnicowane spektrum działalności sektora publicznego, prywatnego i społecznego wraz z rozbudowaną współpracą międzysektorową.

Władze Uczelni podpisały umowy o stałej współpracy obejmujące zróżnicowany i kompleksowy jej zakres. Umowy zawierają m.in. zapisy odnoszące się do opiniowania programów i planów studiów, co przekłada się na realny wpływ konkretnych podmiotów na kształtowanie sylwetki absolwenta ocenianego kierunku. Ten rodzaj współpracy potwierdzony został dokumentami w formie pisemnych opinii, ocen oraz zgłaszanych propozycji przedstawionymi do wglądu zespołu oceniającego.

Wiodące obszary współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, to przede wszystkim wizyty studyjne m.in. w administracji publicznej, angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci ocenianego kierunku określili, że współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala podnieść jakość kształcenia w sferze ustalania programów, celów i efektów, jakie powinni osiągnąć przyszli absolwenci ocenianego kierunku. Proces wymiany poglądów i możliwości, poszukiwanie najbardziej pożądanych cech, kompetencji oraz kwalifikacji pracowników dokonuje się najczęściej w trakcie nieformalnych rozmów, hospitacji lub podsumowań zadań.

Wśród pracodawców obecnych na spotkaniu zespołu oceniającego z otoczeniem społeczno-gospodarczym byli absolwenci Uczelni i kadra dydaktyczna prowadząca własne przedsiębiorstwa.

Podczas wizytacji nie zidentyfikowano prac etapowych oraz dyplomowych, które byłyby wynikiem współpracy Uczelni z przedsiębiorcami lub powstawały na zlecenie pracodawców.

Uczelnia zawarła porozumienia z wieloma sygnatariuszami, obrazujące działanie partnerstwa lokalnego na rzecz promocji mobilności zawodowej na rynku pracy. Dzięki temu Uczelnia może w ciągły sposób monitorować potrzeby rynku pracy i aktualną ofertę zatrudnienia oraz doskonalić i poszerzać kwalifikacje zawodowe i kompetencje studentów. Współpraca ta umożliwia wymianę doświadczeń i dokonywanie analiz podmiotów odpowiedzialnych za lokalny rynek pracy.

Długotrwała współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia właściwą selekcję i dobór podmiotów współpracujących z ocenianym kierunkiem, pozwala zorganizować zestawienie pracodawców - przedsiębiorców, którzy są w stanie zagwarantować studentom należyty przebieg realizacji praktycznych aspektów programu kształcenia. Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, która odbywa się przez cały proces kształcenia, uwzględniając wymiar doradztwa zawodowego, wchodzenia studenta na

rynek pracy, a zwieńczona jest monitoringiem losów absolwentów. W tym ostatnim obszarze jednostką prowadzącą współpracę jest Uczelniane Biuro Karier.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warto zwrócić uwagę na różnorodne i liczne zestawienie podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje Uczelnia (m.in. Urząd Miasta Szczecin, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Fabryka Wody sp. z o.o.). Podmioty sektora publicznego, prywatnego i społecznego, posiadające heterogeniczne struktury zatrudnienia umożliwiają studentom autentyczność poznania rynku pracy. Kształcenie, którego celem jest zapewnienie dostępu do kadr na lokalnym i regionalnym rynku pracy sprawiło, że długotrwałe partnerstwo z przedsiębiorstwami jest właściwie prowadzone, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zarówno studentów, jak i pracodawców. Obszar i działania podmiotów współpracujących z władzami kierunku, umożliwiają kształcenie studenta i kształtowanie sylwetki absolwenta dobrze poruszającego się w realiach rynku pracy, zgodnie z przyjętymi celami kształcenia. Intencją niektórych interesariuszy, współpracujących z Uczelnią, jest stworzenie zasobów kadrowych pod konkretne stanowiska w swoim podmiocie. Opiniowanie przez interesariuszy zewnętrznych, programów i planów studiów, wizyt studyjnych oraz kooperacja Władz Uczelni z podmiotami odpowiedzialnymi za profilowanie lokalnego i regionalnego rynku pracy, zawierających jego pogłębione analizy, pozwalają na ciągły monitoring i modyfikacje programu studiów i zakładanych efektów uczenia się. Umożliwiają kreowanie sylwetki absolwenta pożądanego na rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest dobra i daje wymierne efekty w procesie nauczania. Rozpiętość organizacyjna współpracujących z Uczelnią na ocenianym kierunku przedsiębiorstw i instytucji, umożliwia niezwłoczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy. Pozwala także na właściwy dobór racjonalnych ram współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspólnego ustalania efektów uczenia się. Ankiety wśród studentów i pracodawców połączone z badaniami losów absolwentów i uzupełnione o opinie otoczenia społeczno-gospodarczego na temat jakości kształcenia dają perspektywę dopasowania treści programu dydaktycznego, który jest adekwatny do potrzeb zmieniającego się rynku pracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie w Uniwersytecie Szczecińskim stanowi jeden z głównych elementów strategii rozwoju Uczelni. W ostatnim czasie wprowadzono szereg zmian w procesie umiędzynarodowienia i to nie tylko w obszarze nauki i dydaktyki, ale także w sferze instytucjonalnej. Jednym z głównych obszarów

umiędzynarodowienia w Uniwersytecie Ekonomicznym jest rozwój badań naukowych o zasięgu międzynarodowym. Priorytetowym zadaniem Uczelni jest tworzenie międzynarodowych zespołów badawczych, intensyfikacja udziału pracowników w międzynarodowych konferencjach naukowych, pozyskiwanie akredytacji i certyfikatów międzynarodowych oraz rozwój współpracy instytucjami zagranicznymi. Ważnym aspektem umiędzynarodowienia jest także zwiększenie mobilności kadry oraz studentów, w szczególności w ramach realizacji programu Erasmus+. Celem Uczelni jest także zwiększenie liczby studentów zagranicznych, którzy podejmują w Uczelni pełny cykl studiów oraz przygotowanie nowej oferty kształcenia.

W dokumencie „Strategia Rozwoju Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na lata 2020 – 2024” (lipiec 2020) zapisano jako Cel operacyjny 3: Umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego (mierniki realizacji celu: liczba nowych obcojęzycznych kierunków, liczba zajęć prowadzonych w obcych językach, liczba studentów przyjeżdżających i wyjeżdżających w ramach programu Erasmus+, liczba nauczycieli akademickich wyjeżdżających i przyjeżdżających w celach dydaktycznych, liczba profesorów wizytujących). Zaproponowano następujące działania:

- Poszerzanie oferty zajęć w językach kongresowych na istniejących kierunkach w celu.
- Podjęcie działań w celu wzmocnienia kierunków obcojęzycznych.
- Organizowanie zajęć prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych z zagranicznych ośrodków naukowych (tzw. profesorów wizytujących).
- Rozwój systemu praktyk i staży zagranicznych.
- Promowanie mobilności studentów i nauczycieli akademickich w ramach programów europejskich (ERASMUS+).

Realizacja strategii umiędzynarodowienia koordynowana jest przez jednostkę uczelnianą – odpowiada Dział Spraw Międzynarodowych, który prowadzi działalność organizacyjną, doradczą i koordynującą działania Uczelni w zakresie współpracy międzynarodowej. ZO stwierdza, że w procesie kształcenia na kierunku FiR odbywa się systematyczne podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia. Program studiów jest uaktualniany o międzynarodowe aspekty w kontekście treści programowych. Dodatkowo na każdej specjalności kierunku FiR, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, wprowadzono jeden przedmiot prowadzony w całości albo częściowo w języku angielskim. W ramach oferty na pierwszym stopniu kierunku FiR uwzględniono przedmioty zarówno o charakterze wprowadzającym (np. basic terms in finance and banking), jak również przedmioty o charakterze bardziej specjalistycznym, dotyczące finansów i rachunkowości (accounting for management purposes, corporate finance and taxation, digital finance czy international accounting). W celu podniesienia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia, na drugim stopniu studiów oferowana jest specjalność anglojęzyczna Applied finance, choć do tej pory nie została uruchomiona z uwagi na znikome zainteresowanie studentów.

Studenci realizują kształcenie w językach obcych w formie lektoratów, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów, które uwzględniają elementy języka biznesowego i konieczności komunikacji językowej dla każdego poziomu zaawansowania studenta. Lektoraty z języków obcych prowadzone są przez Akademickie Centrum Języków Obcych. Dominującym lektoratem wybieranym przez studentów jest lektorat z języka angielskiego. Zajęcia z języków obcych na pierwszym stopniu mają wymiar 120 godz. na studiach stacjonarnych i 60 godz. na studiach niestacjonarnych.

Na pierwszym roku przeprowadzany jest test diagnostyczny, aby umożliwić studentom ocenę wyjściowego poziomu znajomości języka i ewentualnego uzupełnienia braków, tak aby umożliwić wszystkim grupom prowadzenie zajęć na poziomie B2. Dla studentów osiągających wyniki poniżej poziomu B1 rekomendowane jest podwyższenie kompetencji językowych w ciągu pierwszego roku studiów. Lektoraty prowadzone są na drugim i trzecim roku studiów. Na pierwszych zajęciach przeprowadzane są kolejne testy selekcyjne. Grupy językowe nie odpowiadają grupom dziekańskim, tylko kształtowane są według kompetencji językowych. W ten sposób optymalizowany jest proces uczenia, aby poziom w grupach językowych odpowiadał kompetencjom studentów. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia kierunku FiR prowadzonych jest 30 godz. zajęć języka obcego, a na studiach niestacjonarnych 15 godz., od poziomu minimum B1+/B2. Realizowany proces kształcenia podnosi umiejętności biznesowe studentów w zakresie korespondencji, prezentacji, negocjacji, spotkań biznesowych itp. Na zajęciach szczególną wagę przykładana się do umiejętności praktycznego wykorzystania języków obcych w ramach pracy zawodowej, wykorzystując podręczniki o charakterze biznesowym. Zalecane i wykorzystywane podręczniki to Business Partner, Business Result, The Business, Business Vocabulary Builder, Business Vocabulary in Use. Ponadto, dla studentów zainteresowanych wykorzystaniem kompetencji językowych w pracy naukowej, w ramach aktywności w kołach naukowych czy współpracy z badaczami z Instytutu Ekonomii i Finansów, wykorzystywane są materiały nakierowane na rozwój kompetencji językowych w pracach badawczych, takie jak m.in. Academic Vocabulary in Use.

Lektorzy prowadzący zajęcia z języków obcych posiadają wysokie kompetencje dydaktyczne, które stale podnoszą. Kadra ACKJ uczestniczy w licznych szkoleniach i konferencjach dydaktycznych, takich jak: IATEFL Poland Conference, Oxford University Press Conference 'Get Your Students Talking', IATEFL on-line meet-up 29th ELT Professional Development Event HighTech - A Teachers' Promised Land, Developing Reading Skills. Practical Ideas for B2, C1, C2, Teachers' Progress e-Days by Express Publishing (Project-Based Learning: Challenge to Explore, Engage to Learn) Teachers' Progress e-Days by Express Publishing, Kahoot! EDU Summit, Kahoot! Edu Meetup – New Ways to Play. Szczególną rolę w kształceniu językowym odgrywają narzędzia i techniki kształcenia e-learningowego. Kadra aktywnie korzysta z platform Kahoot, WordWall i Mentimeter, zadając studentom zadania domowe w ramach tych narzędzi i korzystając z nich podczas zajęć. Ponadto, w ramach samego Uniwersytetu Szczecińskiego organizowane są również szkolenia podnoszące kompetencje kadry nauczającej języków obcych, takich jak na przykład Szkolenie międzykulturowe dla pracowników US w ramach projektu Welcome to Poland.

Wzmocnioną uwagę przykładana się do mobilności międzynarodowej, zarówno studentów, jak i kadry prowadzącej zajęcia. Ma to odzwierciedlenie we wspieraniu oraz upowszechnianiu krajowych i zagranicznych programów mobilności studentów oraz pracowników badawczo-dydaktycznych. W ramach umiędzynarodowienia Uczelnie oferuje studentom nie tylko obowiązkowe lektoraty z języków obcych, ale także podejmuje szereg inicjatyw pozwalających studentom poszerzać ich kompetencje językowe. W zakresie wymiany międzynarodowej w Instytucie Ekonomii i Finansów powołany został Koordynator ds. Wymiany Międzynarodowej.

W ramach programów dostępnych dla studentów i kadry badawczo-dydaktycznej Uniwersytetu Szczecińskiego najszerzej wykorzystywany jest program Erasmus+. Erasmus+ to program Unii Europejskiej, który umożliwia uczenie się za granicą, wzięcie udziału w zagranicznej mobilności zawodowej lub realizację międzynarodowych projektów edukacyjnych. Uczelnia może prowadzić wymianę studentów i pracowników oraz koordynować międzynarodowe projekty lub brać w nich

udział jako partner. Dzięki programowi studenci mają możliwość wyjazdów za granicę na część studiów i na praktyki. Nauczyciele akademicy mogą prowadzić zajęcia dydaktyczne dla studentów w zagranicznych uczelniach. Pracownicy z różnych jednostek uczelni mogą korzystać z wyjazdów szkoleniowych. Ponadto studenci i pracownicy uczelni mają możliwość uczestniczyć w projektach międzynarodowych. W latach 2019-2022, 69 studentów z Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania skorzystało z programu Erasmus+ (zał. 7.1) i wyjechało na studia (SMS – 75%) bądź praktyki zagraniczne (SMP – 25%). W roku akademickim 2021/22 mobilność studentów z kierunku FiR to: 6 osób w sem. zimowym wyjazd na studia oraz 1 osoba- wyjazd na praktykę. W bieżącym roku akademickim studenci FiR nie podjęli mobilności międzynarodowej.

Organizacja programu Erasmus+ na Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania umożliwia studentom przyjeżdżającym wybór z szerokiego wachlarza przedmiotów, prowadzonych na wszystkich kierunkach studiów przypisanych do wydziału, niezależnie od roku studiów studentów przyjeżdżających i przypisania przedmiotu do danego roku w ramach wydziału. Ponadto, studenci przyjeżdżający mogą skorzystać z zestawu przedmiotów do wyboru w języku angielskim. W latach 2019-2023, na Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania przyjęto 282 studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ (zał. 7.1). W latach pandemii, 2019/20 i 2020/21 kontynuowano program Erasmus+ wykorzystując metody pracy zdalnej i e-learningowej, co pozwoliło utrzymać dobre relacje z uniwersytetami partnerskimi i podpisywać kolejne umowy partnerskie po zakończeniu pandemii. Aktualnie również stwarzane są trwałe warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

W okresie 2018-2022 odbyło się 572 wyjazdów zagranicznych realizowanych przez kadre WEFiZ. Mobilność zagraniczna realizowana była na dwóch podstawowych poziomach. Pierwszy poziom to wyjazdy z programu Erasmus+. Drugi poziom to wyjazdy o charakterze naukowym i we współpracy międzynarodowej. W ramach programu Erasmus+ zrealizowano 243 wyjazdy. 66% to wyjazdy z programu STT, w ramach którego realizowane są wyjazdy szkoleniowe, a 34% to wyjazdy w ramach programu STA (dydaktyczne).

W ramach aktywności o charakterze naukowym (poza programem Erasmus+), zrealizowano 329 wyjazdów w okresie 2018-2022. Większość wyjazdów dotyczyła prezentacji na międzynarodowych konferencjach naukowych (54%). Duża część mobilności (26%) dotyczyła współpracy w ramach projektów naukowych, dydaktycznych lub we współpracy z praktyką gospodarczą. Pozostałą część aktywności zagranicznej stanowiły staże, kwereudy i warsztaty międzynarodowe.

Dodatkowym aspektem umiędzynarodowienia są inne aktywności podejmowane przez uczelnię i pracowników dydaktycznych. Po pierwsze, współpraca międzynarodowa jest podejmowana w ramach podpisywanych umów dwustronnych lub listów intencyjnych z partnerami zagranicznymi. Tego rodzaju umowy obejmują współpracę na polu naukowym, wymianę pracowników badawczo-dydaktycznych, inicjowanie wspólnych projektów naukowych lub dydaktycznych, czy możliwości wymiany studentów. Po drugie, duża część pracowników badawczo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku FiR jest członkami w zagranicznych redakcjach wydawnictw naukowych, radach naukowych czasopism czy zasiada w zagranicznych organizacjach naukowych. Coraz większa liczba pracowników pełni funkcję recenzentów w zagranicznych czasopismach naukowych (w tym wydawanych przez renomowane wydawnictwa, tj. Elsevier, Taylor&Francis, Springer). Fakt ten przekłada się na poprawę jakości kształcenia, które uwzględnia najnowsze wyniki międzynarodowych badań.

W latach 2018-2022, pomimo dwóch pandemicznych lat, rozwijano współpracę naukową i dydaktyczną z zagranicznymi pracownikami badawczo-dydaktycznymi. W tym okresie zrealizowano 12 przyjazdów wykładowców goszczących w Instytucie Ekonomii i Finansów z Litwy, Turcji, Armenii, Czarnogóry, Gruzji i Wietnamu (zał. 7.3). Przyjazdy realizowane były w ramach programu Erasmus+. Przyjeżdżający wykładowcy zaangażowani byli w prowadzenie zajęć i wykładów seminaryjnych dla studentów WEFIZ (w tym studentów kierunku FiR) oraz współpracę naukową z osobami prowadzącymi zajęcia na kierunku FiR.

Efektom umiędzynaradawiania Wydziału jest tworzenie anglojęzycznych kierunków studiów oraz doskonalenie procesu dydaktycznego w ramach przedmiotów prowadzonych w jęz. angielskim. Monitorowanie i ocena umiędzynarodowienia są przedmiotem corocznych przeglądów warunków realizacji procesu kształcenia dokonywanego przez Zespół Kierunku oraz przez władze dziekańskie.

Okresowe oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia są przeprowadzane przez władze Instytutu, Zespół Kierunku FiR oraz Koordynatora ds. Współpracy Międzynarodowej. Wyniki tej oceny są wykorzystywane do rozwijania współpracy międzynarodowej na płaszczyźnie naukowej i dydaktycznej, co poświadcza dołączona dokumentacja (zał. 7.1- 7.3 do RS).

W Uchwale nr 48/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 marca 2016 roku w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie zawarto zaleceń. Wszystkie kryteria jakościowe oceny programowej (w liczbie 6) uzyskały ocenę „w pełni”. Tym niemniej w raporcie z wizytacji sformułowano następującą rekomendację o charakterze doskonalącym odnoszącą się do kryterium nr 7:

1. należy intensyfikować politykę kadrową w zakresie współpracy międzynarodowej w celu wykorzystania jej efektów do internacjonalizacji procesu kształcenia

Rekomendacja została zrealizowana, ponieważ znacząco zwiększono aktywność międzynarodową kadry akademickiej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zakres, rodzaj i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia stanowią jeden z głównych celów strategii rozwoju Uniwersytetu Szczecińskiego. Uczelnia stwarza zarówno pracownikom, jak i studentom szereg możliwości mobilności, realizowanej w ramach programu Erasmus+, w zakresie dydaktyki oraz praktyk zawodowych. Ponadto Uczelnia oferuje możliwości uczestnictwa w wykładach otwartych, wygłaszanych przez profesorów wizytujących. W Uczelni prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej studentów i pracowników.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Przyjęta i konsekwentnie stosowana koncepcja umiędzynarodowienia kierunku obejmuje wszystkie kluczowe wymiary tego procesu takie jak:
 - przygotowanie językowe studentów i kadry dydaktycznej do umiędzynarodowienia.

- umiędzynarodowienie kadry dydaktycznej poprzez udział w wymianie zagranicznej, udział w projektach międzynarodowych, udział w międzynarodowych konferencjach.
- umiędzynarodowienie studentów przez wyjazdy zagraniczne.
- przyjmowanie studentów zagranicznych gościnnie, udział studentów zagranicznych w normalnym toku studiów.

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy. Wsparcie studentów objawia się na wielu płaszczyznach poprzez m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, wsparcie rozwoju naukowego, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów. Nauczyciele akademicki są dostępni do konsultacji zgodnie z harmonogramem opublikowanym na stronie internetowej oraz na prośbę studentów za pośrednictwem środków komunikacji na odległość. W ramach studiów Uczelnia zapewnia również studentom warunki do rozwoju naukowego poprzez udział w projektach badawczych, takich jak *Dobre praktyki JST na rzecz przeciwdziałania bezrobociu w regionie transgranicznym w warunkach Covid-19*, wyjazdy terenowe, uczestnictwo w badaniach laboratoryjnych i spotkaniach z zaproszonymi ekspertami. Uczelnia umożliwia również studentom uczestnictwo w konferencjach naukowych, takich jak *Konferencja Zarządzanie Finansami*, czy *International Conference on Knowledge-Based and Intelligent Information & Engineering Systems*. Uczelnia stworzyła również odpowiednie warunki do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na wielopłaszczyznowe wsparcie w procesie uczenia się.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Studenci mogą liczyć na wsparcie dla jednostek wybitnych w procesie uczenia się, a Uczelnia motywuje do osiągania bardzo wysokich wyników w nauce. Na podstawie przesłanej przez Uczelnię dokumentacji oraz spotkań z Zespołem Oceniającym można określić aktywność studentów kierunku finanse i rachunkowość jako bardzo wysoką. Studenci regularnie publikują w czasopismach, monografiach itp. Przykładem powyższej działalności są publikacje takie jak *Wpływ zmian przepisów dotyczących cienkiej kapitalizacji na strukturę finansowania przedsiębiorstw*, czy *Obligacje skarbowe jako instrument zadłużania się państwa polskiego*. Studenci w ramach rozwoju naukowego mają zapewnioną możliwość wyboru zajęć fakultatywnych oraz specjalności zgodnych z ich zainteresowaniami. Studenci podczas spotkania z ZO zwrócili uwagę na problem otwierania poszczególnych specjalności z uwagi na niski poziom zainteresowania niektórymi z nich. Rekomenduje się analizę systemu otwierania specjalności, aby zagwarantować studentom możliwość rozwoju w wybranym przez nich kierunku. Uczelnia organizuje konkursy na najlepszą pracę dyplomową (licencjacką i magisterską). Celem tych konkursów jest propagowanie wiedzy z ekonomii i finansów, podnoszenie jakości prac dyplomowych oraz wyłonienie utalentowanych autorów prac dyplomowych, co przekłada się na motywowanie studentów do

osiągania wysokich wyników w nauce. W toku studiów nauczyciele akademicy wspierają studentów podczas badań oraz prowadzonych projektów badawczych. Podczas poprzedniej oceny kierunku sformułowano zalecenie dotyczące wyboru promotora pracy, tak by studenci mogli Go poznać. Stwierdza się, iż zalecenie to zostało zrealizowane, gdyż Uczelnia przesyła studentom notatki biograficzne kandydatów na promotorów wraz z ich dorobkiem naukowym. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci podkreślili, że rzeczywiście taka sytuacja ma miejsce, choć studenci dalej nie znają promotorów, co często przekłada się na konieczność wnioskowania o zmianę promotora. W związku z tym rekomenduje się organizację spotkań z potencjalnymi promotorami lub inne rozwiązania, które umożliwiłyby poznanie kandydatów na promotorów przez studentów przed dokonaniem wyboru. Uczelnia stworzyła również warunki do rozwoju naukowego poprzez system mobilności studenckiej. W tym celu powołany został Koordynator ds. Wymiany Międzynarodowej oraz Dział Spraw Międzynarodowych. Studenci korzystają z programów wymiany studenckiej w ramach Erasmus+ oraz MOST. Studenci podczas spotkania z ZO zwrócili uwagę na bardzo wysoki poziom programów mobilności studenckiej w Uczelni.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów podczas procesu uczenia się. Studenci w procesie kształcenia mogą korzystać z dodatkowych przywilejów ułatwiających proces studiowania m.in. indywidualizacja toku studiów, która w szczególnych przypadkach pozwala na łączenie studiów z pracą naukową lub zawodową. Studenci mają również możliwość ubiegania się o stypendium Prezydenta Miasta Szczecin czy stypendium Ministra Edukacji i Nauki. W szczególnych przypadkach osoby studiujące mogą ubiegać się o inne formy weryfikacji wiedzy, takie jak egzamin komisyjny. W procesie kształcenia wypłacane jest stypendium rektora, które przysługuje studentom uzyskującym wyróżniające wyniki w nauce, wykazującym wyjątkowe osiągnięcia naukowe, artystyczne lub we współzawodnictwie sportowym. W bieżącym roku akademickim stypendium rektora zostało przyznane 60 studentom. Niezależnie od stypendium rektora, Uczelnia utworzyła dodatkowy budżet stypendialny finansowany ze środków własnych oraz od darczyńców, który pozwala na motywowanie wyróżniających się studentów. W obrębie wizytowanego kierunku istnieje funkcja opiekuna roku, do którego studenci mogą zwrócić się w przypadku wątpliwości podczas procesu studiów.

Uczelnia umożliwia studentom udział w różnorodnych formach aktywności towarzyszących procesowi uczenia się. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość rozwoju osobistego poprzez udział w dodatkowych zajęciach sportowych poza godzinami zajęć organizowanych przez Studium Wychowania Fizycznego oraz Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego. Instytucje te organizują różne wydarzenia na rzecz popularyzacji sportu i zdrowego trybu życia, takie jak *Od kanapowca do sportowca* -zajęcia dla pasjonatów sportów walki i gier logicznych oraz *Dni Sportu*. Uczelnia udostępnia również infrastrukturę sportową na potrzeby studentów, którzy chcą np. przygotowywać się do konkursów w ramach współzawodnictwa sportowego. Studentom została również stworzona przestrzeń do rozwoju artystycznego m.in. poprzez organizację chóru akademickiego, który koncertuje lokalnie oraz w różnych miejscach w Polsce i Europie. Studenci mogą również uczestniczyć w grupie tanecznej pod auspicjami Zespoły Pieśni i Tańca „Szczecinianie”. Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym podkreślili wysoką jakość oraz duży wybór zajęć dodatkowych.

Uniwersytet Szczeciński jest dostosowany do potrzeb różnych grup studentów. Pracownicy dostosowują wymogi i zasady dotyczące prowadzonych zajęć do możliwości i ograniczeń osób z niepełnosprawnościami. W Uczelni funkcjonuje Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, który

składa się z konsultantów i specjalistów, których zadaniem jest wyszukiwanie problemów powyższej grupy studentów oraz przedkładanie Władzom Uczelni rekomendacji, aby ułatwić proces uczenia się studentom z niepełnosprawnościami. Szczególną uwagę należy zwrócić na możliwość wsparcia przez tłumacza języka migowego podczas zajęć dydaktycznych oraz w trakcie załatwiania spraw uczelnianych. Uczelnia, w ramach konkursu „Uczelnia dostępna” realizuje projekt MAXImUS, który ma na celu niwelowanie m.in. barier architektonicznych, proceduralnych oraz organizacyjnych w Uniwersytecie Szczecińskim. W ramach programu Uczelnia opracowuje również podręcznik dobrych praktyk. Szczególnie istotnym punktem działalności Uczelni w tym zakresie jest powołanie i funkcjonowanie Punktu Pomocy Psychologicznej. Studenci mogą, w sposób tradycyjny lub za pośrednictwem środków komunikacji na odległość, uzyskać bezpłatne wsparcie psychologiczne. Oprócz wsparcia psychologicznego Punkt Pomocy Psychologicznej ma za zadanie poprawę jakości relacji interpersonalnych oraz ułatwienie studentom pełnego wyrażania siebie i swoich potrzeb.

W Uczelni funkcjonuje system składania skarg i wniosków przez studentów. Studenci mają możliwość składania swoich spraw w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej do władz dziekańskich, rektorskich oraz kierowników jednostek administracyjnych. Studenci mają możliwość również kontaktu w powyższych sprawach z samorządem studenckim. Został powołany również Rzecznik Praw Studenta, do którego mogą zgłaszać się studenci dotknięci dowolnymi problemami podczas procesu uczenia się. Rzecznik ma za zadanie reprezentowanie studentów przed Władzami Dziekańskimi i Władzami Uczelni.

Pracownicy są merytorycznie przygotowani merytorycznie do realizacji swoich zadań. Nauczyciele akademicy wspierają studentów w procesie uczenia się. W ramach toku studiów studenci mogą korzystać z konsultacji z nauczycielami. Godziny konsultacji ogłoszone są za pośrednictwem platformy e-proDziekan. Studenci mają możliwość kontaktu z pracownikami badawczo-dydaktycznymi w ramach procesu kształcenia. W Uczelni powołano Uczelniane Centrum Informatyczne, którego celem jest pomoc i wsparcie studentom i pracowników w zakresie technologii cyfrowych. Społeczność Uczelni może zwracać się do Centrum w przypadku problemów z dostępem do platform uczelnianych oraz problemów z dostępem do sieci uczelnianej. Godziny przyjęć Sekcji ds. Studenckich (dziekanat) oraz dyżury Prodziekana ds. studenckich są jasno określone dla studentów. Wykaz godzin dostępny jest za pośrednictwem strony internetowej Uczelni.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie związane z działalnością samorządu studenckiego. Organy samorządu mogą liczyć na pomoc Uczelni w aspekcie finansowania, infrastrukturalnym jak i organizacyjnym, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie przedstawicieli samorządu studenckiego. Samorząd Studencki ma zapewnione działania do pracy na rzecz jakości kształcenia w Uczelni. Przedstawiciele Samorządu uczestniczą w procesie opiniowania programów studiów oraz uczestniczą w pracach organów wydziałowych i uczelnianych takich jak Rada Dydaktyczna, Zespół ds. Jakości Kształcenia, czy Senat Uczelni. Samorząd Studencki, przy wsparciu Władz Uczelni, organizuje liczne aktywności na rzecz studentów m.in. Konkurs Aktywności Studenckiej Gryfy Samorządności, Juwenalia Szczecińskie. Finansowanie działalności studentów jest odpowiednie i pozwala na wszystkie działania zaplanowane przez samorząd. Uczelnia zapewnia również wsparcie dla organizacji studenckich działających w Uniwersytecie, takich jak koła naukowe czy Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego. Zgodnie z dokumentacją przedstawioną przez Uczelnię wszystkie organizacje studenckie działające w ramach Uniwersytetu Szczecińskiego mają przestrzeń do rozwoju oraz zapewnia im się infrastrukturę oraz środki finansowe do działania.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluuje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Uczelnia prowadzi badanie ankietowe po zakończeniu każdego semestru. Na podstawie materiałów przesłanych przez Uniwersytet Szczeciński można stwierdzić, iż pytania postawione studentom w ankietach w pełni wyczerpują wszystkie ważne ze strony studenckiej tematy. Po zakończeniu procesu ankietyzacji tworzony jest raport z analizy wyników ankietyzacji w zakresie ocen kierunków studiów. Raport opracowywany jest przez Dział Jakości Kształcenia. Dodatkowo samorząd studencki ma możliwość zgłaszania swoich uwag dotyczących satysfakcji studentów odpowiednim organom, które następnie odpowiedzialne są za wprowadzenie działań naprawczych. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zwrócili uwagę na dwa aspekty dotyczące procesu ankietyzacji:

1. Uczelnia bardzo szybko reaguje na uwagi studentów zawarte w ankietach;
2. Bardzo niska responsywność studentów w ankietach;
3. Mała wiedza studentów o trwającym uczelnianym procesie ankietyzacji.

W związku z tym rekomenduje się wdrożenie systemu motywowania studentów do większego udziału w procesie ankietyzacji. Rekomenduje się również większą promocję uczelnianych ankiet z wykorzystaniem dostępnych zasobów np. samorządu studenckiego.

W Uchwale nr 48/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 marca 2016 roku w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie zawarto zaleceń. Wszystkie kryteria jakościowe oceny programowej uzyskały ocenę „w pełni”. Tym niemniej w raporcie z wizytacji sformułowano następującą rekomendację o charakterze doskonalącym odnoszącą się do kryterium nr 8:

1. Zaleca się dostosowanie godzin konsultacji do potrzeb studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, doskonalenie procesu wyboru promotora pracy dyplomowej, tak by studenci przed wyborem promotora mogli Go poznać i zapoznać się z Jego dorobkiem naukowym

Rekomendacja została zrealizowana, ponieważ dostosowano godziny konsultacji do preferencji studentów. W przypadku studentów, którzy mają ograniczone możliwości pojawienia się w godzinach konsultacji w Uczelni wykorzystywana jest możliwość komunikowania się z nauczycielami akademickimi za pomocą MS Teams oraz poczty elektronicznej. Pracownicy, którzy realizują zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych mają dodatkowe konsultacje w trakcie dni zjazdowych. Ponadto na stronie internetowej Wydziału umieszczono notki biograficzne promotorów, a bazy biblioteczne pozwalają na zapoznanie się studentów z dorobkiem naukowym opiekunów naukowych przed ich wyborem jako promotorów prac dyplomowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na wszechstronne wsparcie ze strony Uczelni w procesie uczenia się. Wsparcie to jest wielopłaszczyznowe i objawia się na gruncie wsparcia materialnego, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, indywidualizacją procesu kształcenia, wsparcia aktywności wykraczających poza program studiów, czy szerokie możliwości rozwoju naukowego. Studenci mają

szeroką gamę możliwości zgłaszania swoich skarg i wniosków, a kadra dydaktyczna pozostaje otwarta na ich potrzeby i jest wykwalifikowana i przygotowana do realizacji postawionych zadań. Uczelnia poprzez przeprowadza regularną ewaluację zapewnianego wsparcia stale ulepsza systemy wspomagające proces uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Szeroka gama zajęć dodatkowych, umożliwiających rozwój studenta poza zajęciami obowiązkowymi.
2. Wysoka responsywność nauczycieli akademickich na potrzeby konsultacji ze strony studentów.

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uniwersytet Szczeciński zapewnia kandydatom na studia, studentom, absolwentom oraz pracownikom stały dostęp m.in. do informacji o procesie kształcenia, procedurach obowiązujących w toku studiów, planach i harmonogramach studiów, jak również warunkach rekrutacji poprzez stronę internetową Uczelni i Wydziału. Informacje zawarte na tych stronach są dostępne publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie, w tym również przez osoby z niepełnosprawnościami. Strony te są dostosowane do ich przeglądania zarówno za pomocą urządzeń stacjonarnych, jak i mobilnych. Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie interesujących dla użytkownika treści. Strony internetowe uczelni są w pełni dostosowane do osób z niepełnosprawnościami oraz interesariuszy anglojęzycznych. Uczelnia umożliwia również szybki kontakt poprzez funkcję *rozmawiaj na czacie*, która pozwala na kontakt bez konieczności wysyłania wiadomości e-mail lub kontaktu telefonicznego.

Uniwersytet Szczeciński, za pomocą aplikacji Monitor US, publikuje szczegółowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.:

- Podstawowe informacje dotyczące kierunków studiów
- Informacje na temat celów kształcenia na wszystkich kierunkach, w tym wizytowanym
- Opis realizacji programów studiów
- Opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na studia
- Warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów
- Terminarz procesu przyjęć na studia
- Programy studiów prowadzonych kierunków
- Efekty uczenia się dla kierunków
- Opis procesu uczenia się i oraz jego organizacji

- Charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym ich uznawanie
- Zasady dyplomowania
- Zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się

Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Dotyczy to kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Przedmiotem analizy jest szczegółowość informacji i sposób jej prezentacji. Stwierdzić należy, że wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach. Interesariusze wewnętrzni mogą zgłaszać ewentualne uwagi poprzez odpowiedniego maila lub kontakt bezpośredni z Uczelnianym Centrum Informatycznym.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci Uniwersytetu Szczecińskiego, kandydaci na studia i inni zainteresowani mogą swobodnie korzystać z szerokiej gamy informacji dotyczących procesu kształcenia oraz działania uczelni. Dostęp do tych informacji jest ogólnodostępny i bez ograniczeń. Osoby zainteresowane studiami mają możliwość uzyskania istotnych danych na temat oferowanych kierunków, wymagań rekrutacyjnych, terminów rekrutacji oraz programów nauczania. Informacje te obejmują wszystkie niezbędne aspekty, takie jak cele kształcenia, wymagane umiejętności, kryteria kwalifikacji, charakterystykę procesu nauczania i uczenia się, organizację zajęć, system weryfikacji i oceny osiągnięć, procedury związane z uzyskaniem dyplomu, a także warunki i wsparcie studenckie. Działania Uczelni w tym obszarze są na bieżąco monitorowane, a wszystkie treści wymagające aktualizacji są na bieżąco korygowane przez Uczelniane Centrum Informatyczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Wysoka przejrzystość informacji publikowanych za pośrednictwem strony internetowej oraz aplikacji Monitor US.
2. Duża aktywność Uczelni w mediach społecznościowych, co przekłada się na dużą liczbę odbiorców, a w rezultacie może doprowadzić do napływu kandydatów na studia.

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym na szczeblu uczelni reguluje Statut Uniwersytetu Szczecińskiego. Zgodnie z § 11 statutu w Uniwersytecie działa Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK). Cele i zakres działania USZJK ustalone zostały Uchwałą Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego nr 109/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. w przedmiocie działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie

Szczecińskim, natomiast organizacja USZJK określona została w Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego nr 194/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie organizacji Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Szczecińskim. W ramach USZJK działają: 1) Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia, 2) Rady dydaktyczne wydziałów oraz Rada naukowa szkoły doktorskiej, 3) Zespoły kierunków, 4) Akademickie Biuro Karier. Nadzór nad USZJK sprawuje Prorektor właściwy ds. kształcenia, natomiast prace w ramach USZJK koordynuje Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia. Cele i zakres działania USZJK ustalone zostały Uchwałą Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego nr 109/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. w przedmiocie działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Szczecińskim.

Na Wydziale Ekonomii, Finansów i Zarządzania funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) stworzony na podstawie w/w przepisów. Za zapewnianie jakości kształcenia, a w szczególności za realizację zadań pro jakościowych przewidzianych przez WSZJK, odpowiadają na Wydziale: Dziekan, Prodziekan ds. Jakości Kształcenia i Wdrażania Strategii Rozwoju, Rada Dydaktyczna, Zespoły Kierunków, Dyrekcje instytutów współdziałających z Wydziałem w prowadzeniu kształcenia, kierownicy studiów podyplomowych oraz Wydziałowy Koordynator ds. praktyk i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nadzór nad kierunkami studiów sprawują przede wszystkim zespoły kierunków utworzone na podstawie Zarządzenia Dziekana WEFiZ nr 22/2022 z dnia 5 grudnia 2022 r. w sprawie powołania Zespołów Kierunków. Do podstawowych zadań Zespołu Kierunku w zakresie zapewniania jakości kształcenia należy między innymi:

- dokonywanie okresowych (przynajmniej raz w roku akademickim) przeglądów programu studiów przy pomocy karty samooceny kierunku,
- weryfikacja treści sylabusów przedmiotów,
- opracowywanie wewnętrznych procedur weryfikacji efektów uczenia się (system oceny studentów, zasady dyplomowania, zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych) oraz dokonywanie ich okresowego przeglądu,
- dokonywanie okresowych przeglądów warunków realizacji procesu kształcenia na danym kierunku oraz występowanie z propozycjami niezbędnych zmian w tym zakresie,
- dokonywanie oceny zgodności kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się,
- wstępna analiza ankiet oceny dokonywanej przez studentów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich oraz ankiet oceny kierunku,
- sporządzanie rocznych sprawozdań ze swojej działalności (zał. 10.5) i przedstawianie ich do końca października następnego roku akademickiego wraz z kartą samooceny kierunku Dziekanowi oraz uczelnianemu zespołowi.

Procedury tworzenia programu studiów są oparte na zarządzeniu nr 16/2022 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 17 lutego 2022 r. (w sprawie wymiaru godzin zajęć dydaktycznych na poszczególnych poziomach i formach studiów) i uchwale nr 5/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia i doskonalenia programów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia.

Dziekan, po uzyskaniu opinii Rady Dydaktycznej, występuje do Prorektora ds. Kształcenia z wnioskiem o zgodę na rozpoczęcie tej procedury. W celu przygotowania projektu programu studiów na nowym kierunku Dziekan powołuje zespół kierunku w sposób określony w Statucie US. Zespół Kierunku

przygotowuje program studiów, uzgadniając projekt z dyrektorami instytutów mających współdziałać w prowadzeniu kierunku.

Projekt programu studiów Zespół Kierunku przekazuje Dziekanowi, który przedstawia projekt programu studiów radzie dydaktycznej celem zaopiniowania. W przypadku negatywnej opinii Dziekan rezygnuje z dalszego procedowania projektu albo zwraca projekt Zespołowi Kierunku w celu dokonania poprawek. Po pozytywnym zaopiniowaniu projektu programu studiów przez Radę Dydaktyczną Dziekan, co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu, przekazuje dokumentację programu Prorektorowi ds. Kształcenia, który zasięga opinii Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Ustalenie programu studiów wymaga zasięgnięcia opinii Uczelnianego Samorządu Studenckiego. W przypadku bezskutecznego upływu 14 dni od otrzymania programu przez Samorząd, wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony (dokumenty są administrowane poprzez wprowadzenie do uczelnianego Zintegrowanego Systemu Informatycznego (Egeria)).

W Uniwersytecie Szczecińskim opracowane zostały zasady organizacji i prowadzenia w zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które regulowało Zarządzenie nr 20/2018 r. Rektora US, a obecnie reguluje Zarządzenie Nr 7/2023 Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 18.01.2023 r. w sprawie zasad organizacji i prowadzenia w Uniwersytecie Szczecińskim zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość są uwzględnione w projektowaniu programu studiów. Jako uzasadnienie należy wskazać zmianę formy prowadzenia zajęć niektórych przedmiotów z ćwiczeń na laboratoria (np. Finanse samorządowe, Bankowość) oraz wprowadzenie nowej specjalności na studiach pierwszego stopnia: Technologie cyfrowe w finansach.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Warunki przyjęcia kandydatów na studia I i II stopnia są określone w uchwałach Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego. Rekrutacja kandydatów na rok akademicki 2022/23 odbyła się na podstawie uchwały nr 66/2021 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz kryteriów kwalifikacji na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie i uchwały zmieniającej ją nr 84/2022 z dnia 26 maja 2022 r.

Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu. Doskonaląc program studiów uwzględnia się w szczególności wnioski z analizy zgodności z potrzebami rynku pracy wynikające z rozmów z członkami Rady Pracodawców, a także opinie studentów. Zmiany w programach studiów dokonywane są na zasadach określonych w uchwale Senatu US nr 5/2022 (zał. 10.7). Z wnioskiem o podjęcie inicjatywy zmian w programie studiów może wystąpić do Dziekana Zespół Kierunku, Dyrektor Instytutu lub Rada Dydaktyczna Wydziału. Jeśli proponowane zmiany dotyczą formy zajęć dydaktycznych przedmiotu lub innego rozkładu zajęć dla poszczególnych form dydaktycznych przedmiotu, Dziekan zwraca się do Rady Dydaktycznej Wydziału o ich zaopiniowanie, a następnie je zatwierdza. Zmiany są wprowadzane niezwłocznie do uczelnianego systemu informatycznego. Zmiany w programie studiów wymagają ustalenia przez Senat najpóźniej w kwietniu r.a. poprzedzającego r.a., którego zmiany dotyczą.

Procedurę wprowadzania zmian, Uczelnia zilustrowała zmianami, które weszły w życie od roku akademickiego 2022/23. Procedura zmian w programie studiów została zapoczątkowana na posiedzeniu Zespołu kierunku FiR (protokoły w załączeniu). Proponowane zmiany (w tym utworzenie nowej specjalności) zostały pozytywnie zaopiniowane w trakcie spotkania online przez członków Rady

Pracodawców (protokoły w załączeniu). Zgodnie z Uchwałą nr 5/2022 Senatu Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia i doskonalenia programów studiów wyższych, studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia, został złożony wniosek o zaopiniowanie przez Radę Dydaktyczną wprowadzenia zmian w programie studiów dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2022/2023 został złożony (wniosek w załączeniu). Rada Dydaktyczna pozytywnie zaopiniowała proponowane zmiany, pozytywną opinię wydał również Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Samorząd Studencki Uniwersytetu Szczecińskiego (wszystkie dokumenty do wglądu ZO). Informacje powyższe zawarte są również w sprawozdaniu z działalności Zespołu kierunku (w załączeniu) oraz karcie samooceny kierunku.

W ramach Zespołu kierunku FiR, przedstawiciele tj. dwuosobowy skład profesorski, dokonuje corocznie przeglądu wybranych prac dyplomowych i recenzji. W przypadku prac przejściowych/etapowych, Zespół kierunku dokonuje wybiórczych kontroli prac. W poprzednim roku akademickim analizowano prace z Bankowości, Statystyki i Rachunkowości finansowej. Zespół kierunku dokonał analizy zgodności tematycznej prac z sylabusami oraz doboru metod weryfikacji efektów. Stwierdzono pełną zgodność, aczkolwiek wskazano, że w przypadku przedmiotów, gdzie formą weryfikacji są projekty, należałoby wykorzystać formatki do oceny.

W procesie monitorowania wykorzystuje się opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Dotyczy to zwłaszcza studentów, którzy mają możliwość uczestniczenia w badaniach ankietowych. W anonimowej ankiecie każdy student może wyrazić swoją opinię na temat treści przekazywanych podczas zajęć, sposobu realizacji zajęć, sposobu oceniania, a także stosunku prowadzącego do studentów. Wnioski z tych ankiet pozwoliły na identyfikację oczekiwań studentów odnośnie do procesu kształcenia, z których większość na bieżąco jest wdrażana (np. planowanie zajęć, wyposażenie sal, zwiększenie aktywności opiekuna roku), a inne zostały przekazane władzom Wydziału. W monitoringu programu studiów biorą udział także absolwenci kierunku, do których kierowane są ankiety badania losów zawodowych absolwentów.

W roku akademickim 2021/22 Zespół Kierunku FiR na 7 posiedzeniach m.in. przeprowadził dyskusję z członkami Rady Pracodawców na temat zmian programów studiów, czego efektem było wprowadzenie dostosowanej do potrzeb rynkowych nowej specjalności na I stopniu studiów – Technologie cyfrowe w finansach, jak również poszerzenie oferty przedmiotów do wyboru o przedmioty prowadzone w języku angielskim. W roku akademickim 2022/23 Zespół Kierunku na 9 posiedzeniach wypracował m.in. zmianę od roku akademickiego 2023/24 na studiach pierwszego i drugiego stopnia dla wybranych przedmiotów treści programowych zbieżnych z zakresem tematycznym części egzaminów niezbędnych do uzyskania uprawnień biegłego rewidenta nadawanych przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, corocznie Dziekan przygotowuje:

1. Raport z analizy wyników ankietyzacji w zakresie ocen kierunków studiów dokonanych w roku akademickim 2021/22 przez studentów Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania (zał. 10.13).
2. Raport z ocen dokonanych w roku akademickim 2020/2021 przez studentów Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania w zakresie wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem (zał. 10.14; przykładowe oceny zawiera zał. 10.15-10.16).

3. Sprawozdanie z hospitacji zajęć dydaktycznych.

Dwa pierwsze raporty bazują na danych z ankiety ogólnouniwersyteckiej, w której uczestniczy niewielki odsetek studentów. Sprawozdanie z hospitacji nie zawiera informacji o hospitacjach przeprowadzanych na kierunku FiR (mimo, że były przeprowadzane), więc Zespołowi Kierunku FiR trudno się do tego odnieść. Zdaniem Zespołu Kierunku dużo większą wartość informacyjną mają wyniki ankiet przygotowanych samodzielnie przez Zespół Kierunku, zarówno ze względu na zdecydowanie większy odsetek studentów w nich uczestniczących, jak i bardziej rozbudowany zakres pytań. Wyniki tych ankiet są na bieżąco analizowane przez członków Zespołu. Najczęściej wprowadzane zmiany w programie studiów dotyczą zmiany formy prowadzenia zajęć, zmiany treści programowych, formy zaliczenia weryfikującej efekty uczenia się czy aktualizację literatury. Zespół Kierunku FiR okresowo dokonuje m.in. przeglądu efektów uczenia się oraz analizy przebiegu procesu dyplomowania studentów. Wskazać można następujące przykłady podjętych działań: weryfikacja i aktualizacja literatury przedmiotu zawartej w sylabusach, modyfikacja struktury punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom, zmiany w zakresie zwiększenia liczby przedmiotów prowadzonych w formie laboratoryjnej. Zespół Kierunku FiR przygotował także na wewnętrzne potrzeby ankietę adresowaną do studentów kierunku.

Kierunek finanse i rachunkowość studia I i II stopnia profil ogólnoakademicki poddawany jest ocenie przez PKA.

W Uchwale nr 48/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 marca 2016 roku w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie zawarto zaleceń. Wszystkie kryteria jakościowe oceny programowej uzyskały ocenę „w pełni”. Tym niemniej w raporcie z wizytacji sformułowano 3 następujące rekomendacje o charakterze doskonalącym odnoszące się do kryterium nr 10:

1.	rekomenduje się ocenę skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w procesie dyplomowania oraz w zakresie weryfikacji efektów kształcenia na poszczególnych etapach kształcenia	zagadnienia te są przedmiotem dokonywanych corocznie przeglądów procesu kształcenia, których efektem są wprowadzane korekty programów studiów
2.	włączenie do wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia ocenę skuteczności w zakresie weryfikacji udziału studentów II stopnia w badaniach naukowych	udział studentów w badaniach naukowych jest przedmiotem analiz podczas dokonywanych przeglądów procesu kształcenia
3	uzupełnienie składu Rady Wydziału w celu spełnienia wymogu określonego w art. 67 ust. 4 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym	zalecenie zdezaktualizowało się w związku z wejściem w życie ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Partycypacja studentów jest zapewniona dzięki ich udziałowi w pracach Rady Dydaktycznej oraz w zespołach kierunkowych

Wszystkie rekomendacje zostały zrealizowane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, zawierający odpowiednie procedury i regulaminy. System zapewnienia jakości w Uczelni składa się z właściwych struktur organizacyjnych. Wskazano udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w działającym wewnętrznym systemie procesu kształcenia na rzecz zapewniania jakości kształcenia. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Zalecenia

Brak

